

USTAWA z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej.*

Dz.U.99.66.752

ze zmianami ustawy z dnia 25 lipca 2001 r.

o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

(Dz.U.01.129.1438)

(tekst jednolity)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, badania zwierząt rzeźnych i mięsa, wymagania weterynaryjne dotyczące produkcji towarów i obrotu nimi oraz organizację, zasady i tryb działania Inspekcji Weterynaryjnej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) zwierzęta - zwierzęta gospodarskie, zwierzęta domowe i udomowione, ryby, skorupiaki i mięczaki, zwierzęta laboratoryjne, zwierzęta łowne i inne wolno żyjące, zwierzęta znajdujące się w parkach zwierzęcych, w ogrodach zoologicznych, cyrkach, w obrocie oraz zwierzęta dzikie utrzymywane przez człowieka,

1a) zwierzęta dzikie utrzymywane przez człowieka - ssaki lądowe lub ptaki, które nie są uważane za udomowione, lecz które są utrzymywane jak zwierzęta gospodarskie, z wyłączeniem dzikich ssaków żyjących na terytorium zamkniętym w warunkach zbliżonych do życia na wolności, które nie są uważane za zwierzęta dzikie utrzymywane przez człowieka,

2) zwierzęta rzeźne - bydło, świnie, owce, kozy, zwierzęta jednokopytne, drób, króliki i nutrie, jelenie i danielle utrzymywane w warunkach fermowych oraz zwierzęta dzikie utrzymywane przez człowieka,

3) choroby zakaźne - wywołane przez chorobotwórcze czynniki biologiczne choroby zwierząt, które ze względu na charakter, sposób powstawania i szerzenia się stanowią zagrożenie dla zdrowia zwierząt lub ludzi,

4) zwierzę chore - zwierzę, u którego organ Inspekcji Weterynaryjnej stwierdził za życia lub po śmierci chorobę zakaźną lub inną chorobę mającą wpływ na ocenę przydatności do spożycia mięsa pochodzącego od niego,

5) zwierzę podejrzanе o zakażenie - zwierzę, u którego występują objawy wskazujące na chorobę zakaźną, lub zwierzę bez objawów takiej choroby, które mogło się zetknąć ze zwierzętami chorymi, albo zwierzę będące nosicielem zarazka lub podejrzanе o takie nosicielstwo,

6) niejadalne produkty zwierzęce - nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi produkty w stanie naturalnym pochodzące od zwierząt lub ze zwierząt inne niż materiał biologiczny i środki żywienia zwierząt,

7) materiał biologiczny:

a) nasienie, komórki jajowe, zarodki oraz tkanki użyte do ich produkcji, pochodzące od zwierząt gospodarskich należących do gatunków: bydło, świnie, konie, owce, kozy oraz od zwierząt udomowionych i dzikich, a także od innych zwierząt, przeznaczone do wykorzystania w rozrodzie zwierząt,

b) jaja wylęgowe oraz ikrę, mlecz i ikrę zaoczkowaną (zarodki ryb),"

8) ubój - oszołomienie i zabicie zwierzęcia rzeźnego poprzez wykrwawienie w celu uzyskania mięsa do spożycia,

9) ubój z konieczności - ubój zwierzęcia rzeźnego w następstwie wypadku lub nagłego zagrożenia jego życia, nie związany z chorobą zakaźną, dokonany w wyznaczonej rzeźni lub, jeżeli lekarz weterynarii uzna to za konieczne, poza rzeźnią,

10) ubój sanitarny - ubój zwierzęcia chorego na chorobę zakaźną lub podejrzanego o zakażenie,

11) mięso - części jadalne zwierząt rzeźnych, zwierząt łownych oraz innych zwierząt przeznaczonych do spożycia przez ludzi,

12) zwłoki zwierzęce - zwierzęta padłe lub zabite nie w celu spożycia przez ludzi,

13) zwalczanie - zgłaszanie, zapobieganie, wykrywanie i likwidowanie chorób zakaźnych zwierząt,

14) rzeźnia - zakład, w którym dokonuje się uboju zwierząt i obróbki poubojowej, w tym podziału półtuszy wieprzowej lub wołowej odpowiednio na nie więcej niż dwie lub trzy części, w celu uzyskania mięsa przeznaczonego do spożycia przez ludzi,

15) kwarantanna - odosobnienie zwierząt, ich obserwacja i badanie w celu wykluczenia możliwości przeniesienia się choroby zakaźnej na inne zwierzęta,

16) towary - zwierzęta, mięso, środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, materiał biologiczny, niejadalne produkty zwierzęce, środki żywienia zwierząt,

17) wprowadzanie na rynek - przechowywanie, oferowanie do sprzedaży, sprzedaż bezpośrednią, dostawę towarów lub każdy inny sposób

dysponowania nimi,

18) handel - wymianę towarów pomiędzy krajami członkowskimi Unii Europejskiej,

19) stado - zwierzęta tego samego gatunku przebywające na terenie tego samego gospodarstwa posiadające ten sam status epizootyczny,

20) produkty - towary inne niż zwierzęta,

21) posiadacz zwierzęcia - właściciela albo każdą osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za zwierzę, nawet tymczasowo,

22) gospodarstwo - gospodarstwo rolne, przedsiębiorstwo, obiekty budowlane i inne obiekty lub przestrzenie wolne, gdzie utrzymywane są zwierzęta,

23) odpady kuchenne - odpady z placówek żywienia zbiorowego, w tym z restauracji, szpitali i zakładów przetwarzających do celów spożywczych produkty pochodzenia zwierzęcego, przeznaczone do żywienia świń,

24) partia towaru - ilość produktów tego samego rodzaju lub pewną liczbę zwierząt tego samego gatunku objętą tym samym świadectwem zdrowia lub innym dokumentem weterynaryjnym, dokumentem handlowym, znakiem weterynaryjnym, przewożoną tym samym środkiem transportu oraz pochodzącą z terytorium jednego państwa lub jego części,

25) chów - zespół zabiegów zmierzających do pełnego wykorzystania założeń genetycznych zwierząt, w celu uzyskania od nich określonych produktów lub innych korzyści,

26) odpady zwierzęce - materiały niskiego, wysokiego i szczególnego ryzyka, z wyjątkiem ekskrementów i odpadów kuchennych,

27) materiał niskiego ryzyka - ryby złowione na otwartym morzu przeznaczone na mączkę rybną; odpady z ryb pochodzące z zakładów przetwórstwa rybnego; wszystkie odpady pochodzenia zwierzęcego, które nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt pochodzące od zwierząt uznanych za zdatne do spożycia, w tym skórę, wełnę, sierść, pióra, rogi, racice, krew,

28) materiał wysokiego ryzyka - zwłoki zwierząt, z wyjątkiem wymienionych jako materiał szczególnego ryzyka, w tym zwierząt zabitych ze względów humanitarnych i w trakcie likwidacji choroby zakaźnej; płody i zwierzęta martwo urodzone; odpady zwierzęce poubojowe, w tym krew, pochodzące od zwierząt, u których stwierdzono objawy choroby zakaźnej niebezpiecznej dla ludzi lub zwierząt; niebadane części zwierząt rzeźnych, z wyjątkiem skóry, włosów, sierści, piór, rogów, wełny i krwi; zwierzęta rzeźne, ryby, dziczyznę i produkty pochodzenia zwierzęcego niewłaściwej jakości; zwierzęta rzeźne, dziczyznę, mięso, ryby, produkty mleczne importowane z innych krajów, niespełniające wymagań polskich; odpady zwierzęce i produkty żywnościowe zawierające pozostałości stanowiące zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt; ryby wykazujące objawy kliniczne choroby przenoszącej się na zwierzęta; zawartość przewodu pokarmowego przeżuwaczy; osad z oczyszczalni zakładów przetwarzających materiał

wysokiego i niskiego ryzyka,

29) materiał szczególnego ryzyka:

a) czaszka łącznie z mózgiem, gałkami ocznymi i migdałkami, z wyłączeniem języka, oraz rdzeń kręgowy, pozyskiwane od bydła powyżej dwunastego miesiąca życia, a także otrzymane z nich produkty,

b) jelita pozyskiwane od bydła niezależnie od wieku,

c) głowa łącznie z mózgiem, gałkami ocznymi i migdałkami, z wyłączeniem języka, oraz rdzeń kręgowy, pozyskiwane od owiec i kóz powyżej dwunastego miesiąca życia lub od tych, u których wyróżną się pierwszy stały siekacz, a także otrzymane z nich produkty,

d) śledziona owiec i kóz bez względu na wiek,

e) zwłoki przeżuwaczy,

f) stałe odpady powstające przy uboju i obróbce poubojowej bydła, owiec i kóz,

g) osad z oczyszczalni ścieków w zakładach przetwarzających materiał szczególnego ryzyka,

30) region - obszar administracyjny kraju nie mniejszy niż powiat,

31) miejsce odpoczynku zwierząt - zatwierdzone przez powiatowego lekarza weterynarii miejsce, w którym zwierzęta są pojone i karmione w czasie przerwy w transporcie,

32) miejsce gromadzenia zwierząt - zatwierdzone przez powiatowego lekarza weterynarii miejsce, w którym zwierzęta są przygotowywane do wprowadzenia do obrotu,

33) kontrola weterynaryjna - kontrolę fizyczną lub kontrolę dokumentów odnoszącą się do towarów, zmierzającą bezpośrednio lub pośrednio do ochrony zdrowia ludzi i zwierząt,

34) weterynaryjna kontrola graniczna - kontrolę przeprowadzaną przez granicznego lekarza weterynarii w punkcie kontroli granicznej w celu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt,

35) kontrola dokumentów - sprawdzenie świadectw zdrowia oraz innych dokumentów towarzyszących przesyłce, w tym dokumentów handlowych,

36) świadectwo zdrowia - dokument weterynaryjny określający stan zdrowotny zwierzęcia lub grupy zwierząt albo jakość zdrowotną produktu pochodzenia zwierzęcego,

37) kontrola tożsamości - sprawdzenie zgodności pomiędzy świadectwami zdrowia lub innymi dokumentami towarzyszącymi przesyłce a towarami oraz sprawdzenie obecności i zgodności stempli lub znaków ze znakami lub stemplami, które powinny występować na partiach towarów, lub oznaczeń na zwierzętach, a gdy jest to wymagane - plomb założonych przez urzędowego lekarza weterynarii,

38) kontrola fizyczna - sprawdzenie towaru i jego otoczenia, w tym pobranie próbek i przeprowadzenie badań laboratoryjnych, a w przypadku zwierząt - także dodatkowych kontroli weterynaryjnych podczas kwarantanny, jeżeli zachodzi taka potrzeba,

39) punkt kontroli granicznej - punkt inspekcyjny, wraz z granicznym inspektorem weterynarii, znajdujący się na przejściu granicznym, na którym dokonywana jest weterynaryjna kontrola graniczna,

40) osoba zainteresowana ładunkiem - osobę fizyczną lub prawną właściciela, przewoźnika, spedytora albo ich przedstawiciela lub osobę zgłaszającą towary podlegające weterynaryjnej kontroli granicznej,

41) właściwy organ - organ kraju członkowskiego Unii Europejskiej, który jest kompetentny do dokonywania kontroli weterynaryjnych i zootechnicznych, lub jakikolwiek inny organ, któremu te kompetencje zostały przekazane przez organ władzy publicznej,

42) urzędowy lekarz weterynarii - lekarza weterynarii zatrudnionego lub wyznaczonego przez właściwy organ,

43) eksport - wywóz towarów do krajów niebędących członkami Unii Europejskiej,

44) import - przywóz towarów z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej,

45) obrót - wprowadzanie na rynek towarów, handel nimi, ich przywóz, wywóz i przewóz,

46) premiks leczniczy - każdy weterynaryjny produkt leczniczy lub mieszaninę weterynaryjnych produktów leczniczych, przeznaczone do wytwarzania paszy leczniczej,

47) weterynaryjny numer identyfikacyjny - numer nadawany podmiotom przez organ Inspekcji Weterynaryjnej służący do identyfikacji produktów pochodzenia zwierzęcego wytworzonych przez te podmioty.

Art. 3.

1. Obowiązkowi zgłaszania i zwalczania podlegają choroby zakaźne zwierząt wyszczególnione w załączniku nr 1 do ustawy.

2. Obowiązkowi rejestracji podlegają choroby zakaźne zwierząt wymienione w załączniku nr 2 do ustawy.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, inne choroby zakaźne zwierząt niewymienione w załączniku nr 1 i 2 do ustawy podlegające zgłaszaniu i zwalczaniu albo rejestracji na obszarze całego kraju lub jego części, mając na względzie rozwój sytuacji epizootycznej i epidemiologicznej, jak również ochronę zdrowia ludzi i zwierząt oraz wymagania sanitarno-weterynaryjne obowiązujące w międzynarodowym obrocie towarami.

Art. 4.

Do postępowania w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji organów Inspekcji Weterynaryjnej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Rozdział 2

Zapobieganie chorobom zakaźnym zwierząt

Art. 5.

1. Podmioty podejmujące działalność lub zajmujące się:

- 1) zarobkowym przewozem zwierząt lub ich skupem i sprzedażą,
- 2) organizowaniem lub urządzaniem targów, spędów i wystaw zwierząt,
- 3) produkcją, przechowywaniem niejadalnych produktów zwierzęcych oraz obrotem nimi i ich przewozem,
- 4) wytwarzaniem lub obrotem środkami żywienia zwierząt oraz dodatkami paszowymi, z wyjątkiem premiksów leczniczych,
  - 4a) wytwarzaniem pasz leczniczych,
  - 4b) prowadzeniem miejsc odpoczynku i gromadzenia zwierząt,
- 5) produkcją, pozyskiwaniem, konserwacją, obróbką, przechowywaniem, wprowadzaniem do obrotu lub wykorzystywaniem materiału biologicznego,
- 6) prowadzeniem punktów kopulacyjnych,
- 7) wylęgiem drobiu,
- 7a) wylęganiem ryb oraz hodowlą ryb, skorupiaków i mięczaków,
- 8) prowadzeniem schronisk dla zwierząt,
- 9) zbieraniem, przetwarzaniem, grzebaniem lub spalaniem materiału niskiego, wysokiego i szczególnego ryzyka,
  - 9a) prowadzeniem składów celnych lub działalnością w wolnych obszarach celnych i składach wolnoctwowych w zakresie obrotu towarami podlegającymi weterynaryjnej kontroli granicznej,
  - 9b) utrzymywaniem zwierząt dzikich,
- 10) hodowlą zwierząt laboratoryjnych,
- 11) leczeniem zwierząt

- są obowiązane zgłosić właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii zamiar rozpoczęcia działalności w terminie co najmniej 30 dni przed jej rozpoczęciem i zaprzestanie działalności w terminie 7 dni od jej zaprzestania.

12) zaopatrywaniem środków transportu morskiego w produkty podlegające kontroli weterynaryjnej, które są niezgodne z przepisami dotyczącymi przywozu, a są przeznaczone do konsumpcji przez załogę i pasażerów,

1a. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku prowadzenia gospodarstwa, w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, obowiązane są zawiadomić właściwego powiatowego lekarza weterynarii o czasie i miejscu organizowania lub urządzania targów, spędów i wystaw oraz załadunku i wyładunku zwierząt.

3. Prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1 i 1a, wymaga spełnienia warunków lokalizacyjnych, technicznych, sanitarnych, technologicznych i organizacyjnych zabezpieczających przed zagrożeniem epizootycznym lub epidemicznym i zapewniających właściwą jakość zdrowotną towarów,

zwanych dalej «warunkami weterynaryjnymi».

3a. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 4-5, 7, 7a, 9, 9a i 12, wydaje decyzję administracyjną stwierdzającą spełnienie warunków weterynaryjnych do prowadzenia tej działalności albo o ich niespełnieniu. Odwołanie od decyzji przysługuje w trybie przewidzianym w art. 39 ust. 2.

3b. Powiatowy lekarz weterynarii może w każdym czasie kontrolować, czy spełnione są warunki, o których mowa w ust. 3.

3c. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów, o których mowa w ust. 1 i 1a.

3d. Rejestr podmiotów, o których mowa w ust. 3c, powinien zawierać w szczególności:

- 1) nazwę podmiotu, a w przypadku osoby fizycznej - imię i nazwisko,
- 2) adres podmiotu,
- 3) określenie rodzaju i zakresu prowadzonej działalności,
- 4) informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli oraz decyzji, o których mowa w ust. 3a i art. 6.

3e. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi wykaz podmiotów zajmujących się działalnością, o której mowa w ust. 1 pkt 9 i 12.

3f. Wykaz podmiotów, o których mowa w ust. 3e, powinien zawierać w szczególności:

- 1) nazwę podmiotu,
- 2) adres podmiotu,
- 3) zakres prowadzonej działalności.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki weterynaryjne wymagane przy prowadzeniu poszczególnych rodzajów działalności wymienionych w ust. 1 pkt 1-9b oraz pkt 12, a także sposób prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 3c, oraz otrzymywania z niego wypisu, mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki weterynaryjne, jakie muszą spełniać gospodarstwa i stada zwierząt poszczególnych gatunków w przypadku, gdy zwierzęta lub produkty pochodzące od tych zwierząt są wprowadzane na rynek, oraz wzór świadectwa zdrowia dla tych stad, mając na względzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób ludzi i zwierząt oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 6.

1. W razie stwierdzenia, że działalność, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-10 i 12 oraz ust. 1a, jest prowadzona niezgodnie z warunkami weterynaryjnymi, powiatowy lekarz weterynarii może wydać decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień lub wstrzymującą prowadzenie działalności do czasu ich usunięcia.

2. W razie stwierdzenia, że prowadzenie działalności, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 11, stwarza zagrożenie epizootyczne lub epidemiczne, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej, niezwłoczne usunięcie uchybień, zawiadamiając o tym właściwą okręgową izbę lekarsko-weterynaryjną.

3. Jeżeli podmiot prowadzący działalność nie stosuje się do zaleceń wynikających z decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, powiatowy lekarz weterynarii może zakazać, w drodze decyzji, dalszego prowadzenia działalności określonej w art. 5 ust. 1 i 1a.

Art. 7.

1. Bydło, owce, kozy, świnie oraz jelenie i daniele utrzymywane w warunkach fermowych podlegają oznakowaniu.

2. Bydło i konie, z wyjątkiem koni wolno żyjących, są zaopatrywane w dokumenty identyfikacyjne, zwane dalej «paszportami zwierząt».

3. Oznakowanie, o którym mowa w ust. 1, polega w szczególności na zakładaniu kolczyków z numerem identyfikacyjnym zwierzęcia lub na wytatuowaniu numeru identyfikacyjnego zwierzęcia, ustalonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej «Agencją».

4. Posiadacz zwierzęcia jest zobowiązany do jego oznakowania i zgłoszenia tego faktu Agencji przed opuszczeniem przez zwierzę gospodarstwa, nie później jednak niż:

1) w terminie 7 dni od dnia urodzenia zwierzęcia, w przypadku bydła,

2) w terminie 21 dni od dnia urodzenia zwierzęcia, w przypadku pozostałych gatunków zwierząt.

5. Posiadacz konia jest obowiązany do zgłoszenia Agencji w terminie 21 dni faktu urodzenia się tego zwierzęcia.

6. Po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 4 lub 5, Agencja wydaje zgłaszającemu paszport zwierzęcia.

7. Paszport zwierzęcia powinien zawierać w szczególności:

1) miejsce oraz datę urodzenia zwierzęcia, a w przypadku koni - również ich opis,

2) imię i nazwisko lub nazwę posiadacza zwierzęcia oraz jego adres zamieszkania lub określenie jego siedziby,

3) numer identyfikacyjny zwierzęcia.

8. Agencja prowadzi rejestr zwierząt oznakowanych i zaopatrzonych w paszporty.

9. Rejestr prowadzi się przy użyciu elektronicznych nośników informacji.

10. Rejestr zawiera w szczególności:

1) miejsce oraz datę urodzenia zwierzęcia, a w przypadku koni - również ich opis,

2) imię i nazwisko lub nazwę posiadacza zwierzęcia oraz adres zamieszkania lub określenie jego siedziby,

3) numer identyfikacyjny zwierzęcia.

11. Posiadacz zwierząt, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany do prowadzenia księgi zwierząt, zwanej dalej «księgą rejestracji», do której wpisuje się w szczególności:

- 1) datę urodzenia zwierzęcia,
- 2) numer identyfikacyjny zwierzęcia,
- 3) miejsce przebywania zwierzęcia,
- 4) imię, nazwisko lub nazwę poprzedniego posiadacza zwierzęcia.

12. Księgę rejestracji prowadzi się odrębnie dla poszczególnych gatunków zwierząt. Księgę rejestracji wydaje Agencja.

13. Księga rejestracji jest udostępniana organom Inspekcji Weterynaryjnej i Agencji.

14. Zwierzęta, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być wprowadzone do obrotu, jeżeli są:

- 1) oznakowane, z wyjątkiem koni,
- 2) zaopatrzone w paszport, w przypadku bydła i koni,
- 3) wpisane do księgi rejestracji, z wyjątkiem koni,
- 4) zaopatrzone w świadectwo zdrowia wystawione przez powiatowego lekarza weterynarii.

15. Zwierzęta inne niż wymienione w ust. 1 i 2 mogą być wprowadzane do obrotu, jeżeli są zaopatrzone w świadectwa zdrowia, wystawiane przez powiatowego lekarza weterynarii oddzielnie dla każdej partii zwierząt lub dla poszczególnego zwierzęcia.

16. Świadectwa zdrowia są wystawiane dla zwierząt pochodzących z gospodarstw lub stad spełniających warunki weterynaryjne.

17. Posiadacz zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1 i 2, sprowadzonego z zagranicy jest obowiązany zgłosić Agencji fakt wwozu zwierzęcia w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia granicznej kontroli weterynaryjnej.

18. Posiadacz zwierząt sprowadzonych z zagranicy, z wyjątkiem koni i zwierząt sprowadzanych z krajów będących członkami Unii Europejskiej, jest zobowiązany oznakować je w terminie, o którym mowa w ust. 17.

19. Bydło i konie sprowadzane z zagranicy po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 17, zaopatrywane są w paszporty. Dokonując zgłoszenia bydła i koni sprowadzanych z zagranicy, należy okazać Agencji paszporty tych zwierząt wystawione za granicą.

20. Posiadacz zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1 i 2, jest zobowiązany zgłosić Agencji w terminie 7 dni fakt:

- 1) padnięcia zwierzęcia,
- 2) zbycia zwierzęcia poza granice kraju,
- 3) uboju zwierzęcia.

21. Posiadacz paszportu zwierzęcia jest obowiązany w terminie 7 dni do zwrotu paszportu do Agencji w przypadku padnięcia lub uboju zwierzęcia.

22. W przypadku zmiany posiadacza zwierzęcia poprzedni i nowy posiadacz są obowiązani zawiadomić Agencję w terminie 7 dni o tej zmianie.

23. Poprzedni posiadacz obowiązany jest przekazać nowemu posiadaczowi

wraz ze zwierzęciem jego paszport.

24. Za czynności związane z oznakowaniem, wydawaniem paszportów zwierząt Agencja pobiera opłaty.

25. Agencja może zlecać wykonywanie czynności związanych z oznakowaniem zwierząt lub wydawaniem paszportów zwierząt innym podmiotom, w szczególności izbom rolniczym i związkom hodowców.

26. Organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą nadzór nad oznakowaniem i rejestracją zwierząt i mają prawo do bezpłatnego dostępu do danych zawartych w rejestrze, o którym mowa w ust. 8, oraz do zgłaszania korekt i uzupełnień w tym rejestrze.

27. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady:
  - a) prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 8, w tym tryb zgłaszania zwierząt do rejestru,
  - b) oznakowania zwierząt, w tym wzory znaków identyfikacyjnych,
  - c) wydawania i zwracania paszportów zwierząt,
  - d) prowadzenia księgi rejestracji,
- 2) szczegółowe warunki weterynaryjne przy wprowadzaniu na rynek zwierząt, o których mowa w ust. 1, 2 i 15, oraz wzory świadectw zdrowia,
- 3) wzory księgi rejestracji oraz paszportu zwierząt - mając na względzie potrzebę zapewnienia kontroli przemieszczania się zwierząt, a także ochronę zdrowia ludzi i zwierząt,
- 4) wysokość opłat za oznakowanie, wydawanie paszportów zwierząt i ksiąg rejestracji, uwzględniając koszty ponoszone przez Agencję, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych,
- 5) harmonogram wdrażania systemu znakowania i rejestracji zwierząt w poszczególnych województwach.

Art. 8.

1. Psy w wieku powyżej trzech miesięcy żyjące na obszarze całego kraju oraz lisy wolno żyjące na obszarach określonych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa podlegają obowiązkowemu ochronnemu szczepieniu przeciwko wściekliźnie.

2. Posiadacze psów obowiązani są doprowadzać psy do wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii punktów szczepień:

- 1) w terminie trzech miesięcy od dnia ukończenia przez psa wieku dwóch miesięcy lub
- 2) w terminie określonym przez lekarza weterynarii podczas poprzedniego szczepienia.

3. Psy poddane szczepieniu podlegają wpisowi do rejestru. Po przeprowadzeniu szczepienia posiadaczowi psa wydaje się zaświadczenie, a informacje o dokonaniu tej czynności zamieszcza się w rejestrze psów zaszczepionych przeciwko wściekliźnie.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa, mając na względzie zmniejszenie

ryzyka wystąpienia niektórych chorób zakaźnych zwierząt na określonych obszarach kraju, w drodze rozporządzenia:

1) określi:

a) szczegółowe zasady przeprowadzania ochronnych szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wścieklicznie oraz psów przeciwko nosowce, a w szczególności obszary, o których mowa w ust. 1, rodzaj szczepionki i sposób jej podania,

b) szczegółowe zasady prowadzenia rejestru i wzór zaświadczenia, o których mowa w ust. 3,

2) może wprowadzić obowiązek ochronnego szczepienia kotów przeciwko wścieklicznie.

Art. 9.

1. Materiał szczególnego, wysokiego i niskiego ryzyka, o ile nie zachodzi podejrzenie o chorobę zakaźną, należy niezwłocznie zgłosić i przekazać podmiotom zajmującym się jego zbieraniem lub przetwarzaniem, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Obowiązek przekazania materiału wysokiego ryzyka podmiotom, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy pojedynczych zwłok zwierząt domowych, zwłok prosiąt, królików, owiec i kóz poniżej czwartego tygodnia życia oraz pojedynczych sztuk drobiu, które mogą być zagrzebane lub spalone w warunkach nienaruszających przepisów o ochronie środowiska.

3. Mieszanina materiału wysokiego i niskiego ryzyka jest uznawana za materiał wysokiego ryzyka, natomiast mieszanina, w skład której wchodzi materiał szczególnego ryzyka, stanowi materiał szczególnego ryzyka.

4. Posiadacz materiału szczególnego ryzyka lub osoba kierująca zakładem, w którym ten materiał powstaje, są obowiązani do segregowania i oznakowania tego materiału.

5. Materiał szczególnego ryzyka spala się lub grzebie po uprzednim przetworzeniu.

6. W wyjątkowych przypadkach materiał wysokiego i szczególnego ryzyka może zostać przekazany na grzebowisko lub zostać spalony bez przetworzenia, po uzyskaniu decyzji powiatowego lekarza weterynarii wyrażającej na to zgodę.

7. Do dokonania zgłoszenia i przekazania materiału szczególnego i wysokiego ryzyka jest obowiązana osoba kierująca zakładem, w którym powstał materiał wysokiego lub szczególnego ryzyka, posiadacz tego materiału, a jeżeli posiadacza takiego nie można ustalić - zarządca terenu, na którym znajduje się ten materiał.

8. Tworzenie i utrzymywanie grzebowisk oraz miejsc spalania zwłok zwierzęcych i ich części określają przepisy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Koszty budowy grzebowisk i przygotowania miejsc spalania zwłok zwierzęcych i ich części są refundowane gminie ze środków budżetu państwa.

9. Odpady kuchenne pochodzące z zakładów zajmujących się żywieniem

zbiorowym mogą być przeznaczane na karmę dla trzody chlewnej jedynie po obróbce cieplnej.

10. Minister właściwy do spraw rolnictwa:

1). określi, w drodze rozporządzenia:

a) sposób przekazywania, zbierania, składowania i bezpiecznego unieszkodliwiania materiału niskiego, wysokiego i szczególnego ryzyka oraz segregowania i oznakowania materiału szczególnego ryzyka,

b) warunki przekazywania i przetwarzania odpadów kuchennych oraz obrotu gotową paszą wytworzoną z tych odpadów,

2). może określić, w drodze rozporządzenia:

a) inny sposób postępowania z materiałem wysokiego i szczególnego ryzyka niż ten, o którym mowa w ust. 1,

b) inne odpady jako materiał szczególnego, wysokiego i niskiego ryzyka - w celu dostosowania zasad postępowania z odpadami kuchennymi, materiałami niskiego, wysokiego i szczególnego ryzyka do wymogów Unii Europejskiej.

Rozdział 3

Zapobieganie przenoszeniu z zagranicy i za granicę chorób zakaźnych zwierząt

Art. 10.

Weterynaryjnej kontroli granicznej podlega:

1) wprowadzanie lub zamiar wprowadzenia towarów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej «przywozem»,

2) wyprowadzanie lub zamiar wyprowadzenia towarów poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej «wywozem»,

3) przewóz towarów lub zamiar przewozu w procedurze tranzytu w rozumieniu przepisów Kodeksu celnego przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych krajów, zwany dalej «przewozem».

Art. 10a.

Zabrania się:

1) przywozu lub przewozu zwierząt chorych, podejrzanych o zakażenie, produktów, surowców i odpadów pochodzących od takich zwierząt oraz materiału wysokiego i szczególnego ryzyka,

2) przywozu mięsa niezdatnego do spożycia lub mięsa warunkowo zdatnego do spożycia,

3) przywozu lub przewozu rzeczy, w stosunku do których istnieje podejrzenie o możliwość przeniesienia przez nie zakażenia, z wyłączeniem hodowli materiału zakaźnego przeznaczonego do badań naukowych,

4) przywozu lub przewozu zwierząt niezdolnych do kontynuowania podróży

w rozumieniu przepisów o ochronie zwierząt,

5) przywozu towarów zawierających niedopuszczalne pozostałości chemiczne i biologiczne,

6) przywozu lub przewozu towarów bez wymaganej dokumentacji,

7) przewozu zwierząt bez pisemnego potwierdzenia, że zostaną one przyjęte przez pierwszy kraj sąsiadujący z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

8) przewozu produktów bez pisemnej deklaracji osoby zainteresowanej ładunkiem, że w przypadku nieprzyjęcia przesyłki pokryje ona wszelkie koszty związane ze zniszczeniem lub odesłaniem przesyłki do miejsca pochodzenia,

9) przywozu i przewozu towarów przez inne przejścia graniczne niż określone na podstawie przepisów art. 14 ust. 14 pkt 1,

10) przywozu lub przewozu towarów, które nie spełniają innych warunków weterynaryjnych określonych niniejszą ustawą lub przepisami szczególnymi .

Art. 11.

1. Zwierzęta mogą być przywożone, jeżeli:

1) są zaopatrzone w oryginał świadectwa zdrowia sporządzony w co najmniej dwóch językach - w języku polskim i w języku kraju ich pochodzenia lub w języku polskim i angielskim, wydany przez właściwy organ państwa, z którego pochodzą, oraz w inne dokumenty towarzyszące przesyłce,

2) w dniu wystawienia świadectwa zdrowia państwa, z których pochodzą, lub ich części są wpisane do rejestru prowadzonego przez Głównego Lekarza Weterynarii,

3) są oznakowane w sposób umożliwiający ich identyfikację,

4) osoba zainteresowana ładunkiem poinformuje, z wyprzedzeniem przynajmniej jednego dnia roboczego, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, granicznego lekarza weterynarii z właściwego przejścia granicznego, przez które zwierzęta będą przewożone, o przewidywanym czasie przywozu zwierząt, ich gatunku i liczbie,

5) importer uzyska decyzję właściwego powiatowego lekarza weterynarii w sprawie ustalenia miejsca kwarantanny lub uboju zwierząt.

2. Mięso, środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, materiał biologiczny, niejadalne produkty zwierzęce oraz środki żywienia zwierząt mogą być przywożone, jeżeli:

1) są zaopatrzone w oryginał świadectwa zdrowia sporządzony w co najmniej dwóch językach - w języku polskim i w języku kraju ich pochodzenia lub w języku polskim i angielskim, wydany przez właściwy organ państwa, z którego pochodzą, oraz w inne dokumenty towarzyszące przesyłce. W przypadku rozładunku świeżej ryby lub świeżych produktów rybnych pochodzących bezpośrednio z połowów ze statków pod banderą innego kraju świadectwo zdrowia wydawane jest przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie pisemnej deklaracji kapitana, która spełnia rolę

świadczenia pochodzenia ryb, mięczaków i skorupiaków,

2) w dniu wystawienia świadectwa zdrowia państwa, z których pochodzą, lub ich części są wpisane do rejestru prowadzonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, a ponadto jeżeli pochodzą z zakładów uprawnionych do eksportu lub dopuszczonych do handlu na terytorium Unii Europejskiej,

3) osoba zainteresowana ładunkiem poinformuje, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, z wyprzedzeniem przynajmniej jednego dnia roboczego, granicznego lekarza weterynarii z właściwego przejścia granicznego, przez które produkty będą przewożone, o ilości, rodzaju i przewidywanym czasie ich przywozu,

4) importer uzyska decyzję właściwego powiatowego lekarza weterynarii w sprawie ustalenia miejsca ich składowania,

5) osoba zainteresowana ładunkiem zadeklaruje w świadectwie przekroczenia granicy, że produkty spełniają wymagania przywozowe.

3. Trofea łowieckie oraz nawóz naturalny pochodzące od zwierząt jednokopytnych i drobiu mogą być przywożone, jeżeli:

1) są zaopatrzone w oryginał świadectwa zdrowia sporządzony w co najmniej dwóch językach - w języku polskim i w języku kraju ich pochodzenia lub w języku polskim i angielskim, wydany przez właściwy organ państwa, z którego pochodzą, oraz w inne dokumenty towarzyszące przesyłce wymagane odrębnymi przepisami,

2) pochodzą z terenu nieobjętego, w dniu wystawienia świadectwa zdrowia, restrykcjami z powodu występowania chorób zakaźnych zwierząt,

3) osoba zainteresowana ładunkiem poinformuje, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, z wyprzedzeniem granicznego lekarza weterynarii z właściwego przejścia granicznego, przez które produkty będą przewożone, o ilości, rodzaju i oczekiwanym czasie ich przywozu,

4) importer uzyska decyzję właściwego powiatowego lekarza weterynarii w sprawie ustalenia miejsca ich składowania.

4. Przywóz towarów niespełniających warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, oraz hodowli materiału zakaźnego przeznaczonego do badań naukowych, o których mowa w art. 10a pkt 3, wymaga zezwolenia Głównego Lekarza Weterynarii. Zezwolenie określa szczegółowe wymagania, jakim powinno odpowiadać świadectwo zdrowia, w które towar ma być zaopatrzone, oraz inne warunki, w zależności od rodzaju towaru, po spełnieniu których towar może być przywieziony.

5. Wniosek o wydanie zezwolenia powinien zawierać w szczególności:

1) adres oraz imię i nazwisko lub nazwę importera,

2) nazwę i ilość towaru,

3) określenie kraju zakupu towaru, a w przypadku importu jadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego lub materiału biologicznego - numer weterynaryjny producenta,

4) nazwę przejścia granicznego,

5) kopię decyzji powiatowego lekarza weterynarii o ustaleniu: w przypadku

zwierząt - miejsca kwarantanny lub uboju, w przypadku jadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego - miejsca składowania, a w przypadku materiału biologicznego - miejsca składowania lub wykorzystywania,

6) kopię dowodu opłaty za zezwolenie.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki weterynaryjne dla towarów, o których mowa w ust. 1-3, oraz wzory świadectw zdrowia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, mając na względzie ochronę zdrowia ludzi i zwierząt, a także możliwość przemieszczania towarów między terytorium Rzeczypospolitej Polskiej a terytoriami innych państw.

7. Główny Lekarz Weterynarii ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rejestry państw i ich części, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2.

8. Produkty:

1) przeznaczone dla kraju członkowskiego Unii Europejskiej lub obszarów, na których obowiązują specjalne warunki weterynaryjne określone w prawie Unii Europejskiej,

2) z których pobrano próbki, ale wyniki badań nie są znane w czasie, w którym środki transportu opuszczają punkt kontroli granicznej,

3) przywożone dla specjalnych potrzeb w przypadkach określonych w prawie Unii Europejskiej,

4) zwierzęta dzikie nieoskórowane po odstrzeleniu - są objęte specjalnymi wymogami.

9. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) procedury dotyczące weterynaryjnej kontroli granicznej towarów, o których mowa w ust. 6, oraz dalsze postępowanie z tymi towarami,

2) warunki kontroli weterynaryjnej produktów przy ich przeładunku, wwożonych drogą morską lub powietrzną na terytorium krajów członkowskich Unii Europejskiej przez punkt kontroli granicznej inny niż punkt kontroli granicznej przeznaczenia,

3) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych - procedury kontroli weterynaryjnej produktów, niespełniających wymagań określonych w przepisach dotyczących przywozu, a przeznaczonych do spożycia przez załogę i pasażerów korzystających z transportu morskiego - mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

10. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia:

1) określi sposoby postępowania w zakresie kontroli weterynaryjnej w przypadku wprowadzania i wyprowadzania towarów do składu celnego, wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego,

2) określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, listę składów celnych, w których mogą być składowane produkty podlegające kontroli weterynaryjnej,

3) może określić, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów

publicznych, listę składów celnych, w których mogą być składowane produkty podlegające kontroli weterynaryjnej niespełniające wymagań określonych w prawie Unii Europejskiej

- mając na względzie zapewnienie przestrzegania warunków weterynaryjnych przy wprowadzaniu i wyprowadzaniu produktów do składu celnego, wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego oraz zapewnienie odpowiednich warunków składowania produktów pochodzenia zwierzęcego.

Art. 12.

1. Towary mogą być przewożone do krajów członkowskich Unii Europejskiej, jeżeli na przewóz została uprzednio wyrażona zgoda urzędowego lekarza weterynarii kraju przeznaczenia, w którym towary te mogą być poddane kontroli, a także gdy na przewóz uzyskano zezwolenie krajów, przez które są przewożone, jeżeli jest ono wymagane przepisami tych krajów.

2. Zwierzęta mogą być przewożone, jeżeli:

1) są oznakowane w sposób umożliwiający ich identyfikację,

2) są zaopatrzone w oryginał świadectwa zdrowia wystawiony przez właściwy organ państwa, z którego pochodzą, oraz urzędowe tłumaczenie tego świadectwa na język polski,

3) w dniu wystawienia świadectwa zdrowia państwa, z których pochodzą, lub ich części są wpisane do rejestru prowadzonego przez Głównego Lekarza Weterynarii lub jeżeli spełniają wymagania określone w zezwoleniu Głównego Lekarza Weterynarii,

4) osoba zainteresowana ładunkiem poinformuje z wyprzedzeniem granicznego lekarza weterynarii z właściwego przejścia granicznego, przez które zwierzęta będą przewożone, o przewidywanym czasie przywozu zwierząt, ich gatunku i liczbie.

3. W przypadku przewozu zwierząt graniczny lekarz weterynarii może zlecić przeprowadzenie badań zwierząt na stacji kwarantanny.

4. Produkty mogą być przewożone, jeżeli:

1) są zaopatrzone w oryginał świadectwa zdrowia wystawiony przez właściwy organ państwa, z którego pochodzą, oraz urzędowe tłumaczenie tego świadectwa na język polski i inne wymagane dokumenty towarzyszące przesyłce,

2) osoba zainteresowana ładunkiem poinformuje z wyprzedzeniem lekarza weterynarii z właściwego przejścia granicznego, przez które produkty będą przewożone, o ich ilości, rodzaju i przewidywanym czasie ich przywozu,

3) osoba zainteresowana ładunkiem zgłosiła towar do weterynaryjnej kontroli granicznej w wymaganej formie i w sposób, o których mowa w art. 14 ust. 14 pkt 5.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) procedury kontroli produktów w przewozie między krajami trzecimi,

2) warunki weterynaryjnej kontroli granicznej zwierząt nieobjętych przepisami Unii Europejskiej

- mając na względzie ochronę zdrowia ludzi i zwierząt oraz ujednoczenie warunków przeprowadzania weterynaryjnej kontroli granicznej zgodnie z przepisami Unii Europejskiej.";

Art. 13.

Towary przewożone nie mogą być na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyladowywane lub przeladowywane bez zgody właściwego powiatowego lekarza weterynarii lub właściwego granicznego lekarza weterynarii.

Art. 14.

1. Towary przywożone oraz przewożone podlegają weterynaryjnej kontroli granicznej.

2. Osoba zainteresowana ładunkiem jest obowiązana zgłosić towar do weterynaryjnej kontroli granicznej w wymaganej formie i w sposób, określonych na podstawie przepisów ust. 14 pkt 5.

3. Towary przywiezione bez weterynaryjnej kontroli granicznej zostaną zatrzymane do czasu wydania przez właściwego granicznego lub powiatowego lekarza weterynarii decyzji o ich zniszczeniu lub powrotnym wywozie, w rozumieniu przepisów celnych, do kraju pochodzenia.

4. Weterynaryjna kontrola graniczna obejmuje:

1) w przypadku przywozu:

a) sprawdzenie, czy nie zostały naruszone przepisy art. 10a,

b) kontrolę dokumentów,

c) kontrolę tożsamości,

d) kontrolę fizyczną,

e) sprawdzenie, czy nie zostały naruszone przepisy dotyczące ochrony zwierząt podczas transportu,

2) w przypadku przewozu:

a) sprawdzenie, czy nie zostały naruszone przepisy art. 10a,

b) kontrolę dokumentów,

c) kontrolę tożsamości,

d) kontrolę fizyczną, jeżeli istnieje jakiegokolwiek podejrzenie zagrożenia zdrowia ludzi lub zwierząt,

e) sprawdzenie, czy nie zostały naruszone przepisy dotyczące ochrony zwierząt podczas transportu,

f) założenie plomb weterynaryjnych na środki transportu lub partie produktów w punkcie kontroli granicznej wejścia i kontrolę tych plomb w punkcie kontroli granicznej wyjścia.

5. Kontrola graniczna, o której mowa w ust. 1, obejmuje również postawienie w świadectwie zdrowia odpowiedniej pieczęci i dokonanie wpisu przez granicznego lekarza weterynarii o przeprowadzeniu kontroli i jej wyniku.

6. Osoba zainteresowana ładunkiem deklaruje w świadectwie

weterynaryjnym przekroczenia granicy przeznaczenie celne towaru. Świadczenie przekroczenia granicy jest jednocześnie dokumentem zgłoszenia towaru do weterynaryjnej kontroli granicznej.

7. W przypadku przywozu deklarowane przeznaczenie celne towaru powinno być zgodne z określonym w decyzji, wydanej przez właściwego powiatowego lekarza weterynarii, miejscem:

- 1) składowania, w przypadku produktów albo
- 2) kwarantanny lub uboju, w przypadku zwierząt.

8. W razie braku deklaracji określającej przeznaczenie celne w świadectwie weterynaryjnym przekroczenia granicy towar będzie podlegał takiej kontroli weterynaryjnej jak towar przywożony.

9. W przypadku przywozu towaru graniczny lekarz weterynarii zatrzymuje oryginalne świadectwo zdrowia lub inne dokumenty weterynaryjne towarzyszące przesyłce i wystawia świadectwo weterynaryjne przekroczenia granicy zawierające wynik przeprowadzonej weterynaryjnej kontroli granicznej oraz wydaje poświadczone kopie zatrzymanych oryginalnych dokumentów. W przypadku przewozu towaru graniczny lekarz weterynarii wydaje weterynaryjne świadectwo przekroczenia granicy i zatrzymuje kopię oryginału weterynaryjnego świadectwa zdrowia lub innych dokumentów weterynaryjnych towarzyszących przesyłce oraz wydaje poświadczone kopie innych otrzymanych dokumentów. Organ celny uzna za dopuszczalne tylko takie przeznaczenie celne towaru, które jest zgodne z warunkami określonymi przez granicznego lekarza weterynarii w weterynaryjnym świadectwie przekroczenia granicy.

10. Procedura, o której mowa w ust. 9, odnosi się do przywozu towarów do wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

11. Graniczny lekarz weterynarii wydaje decyzję w sprawie zakazu przywozu lub przewozu towarów albo nakazu zabicia, uboju lub uboju sanitarnego zwierząt, zniszczenia produktów lub innych rzeczy, jeżeli kontrola wykaże, że:

- 1) towary nie spełniają warunków określonych w art. 11 i 12,
- 2) zostały naruszone przepisy art. 10a.

12. Graniczny lekarz weterynarii może:

- 1) w razie zagrożenia zdrowia ludzi i zwierząt zastosować środki przewidziane w przepisach art. 22 pkt 1-10 i 13,
- 2) nakazać przeprowadzenie uboju z konieczności zwierząt, które ze względu na stan zdrowia nie nadają się do dalszego transportu, a w szczególności zwierząt, które doznały urazów lub zranień,
- 3) zakazać przywozu z zagranicy towarów nieoznakowanych zgodnie z przepisami o znakowaniu środków spożywczych lub przepisami o znakowaniu zwierząt,
- 4) w uzasadnionych przypadkach przeprowadzić kontrolę weterynaryjną w

zakresie, jaki uzna za stosowny.

13. Organ celny odmówi przyjęcia zgłoszenia celnego, jeżeli towar podlegający weterynaryjnej kontroli granicznej nie został poddany takiej kontroli lub nie zostały uiszczone opłaty za przeprowadzenie weterynaryjnej kontroli granicznej.

14. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej oraz ministrem właściwym do spraw transportu, wykaz przejść granicznych, na których będzie dokonywana weterynaryjna kontrola graniczna, i ich kategorie, mając na względzie ochronę zdrowia ludzi i zwierząt oraz zapewnienie spełniania wymogów określonych dla danej kategorii przejścia granicznego przez poszczególne przejścia graniczne,
- 2) wymagania, jakie powinny być spełniane dla zatwierdzenia poszczególnych kategorii przejść granicznych, na których będzie dokonywana weterynaryjna kontrola graniczna, mając na względzie ochronę zdrowia zwierząt i ludzi, a także zapewnienie szczególnych warunków, jakim powinna odpowiadać każda kategoria przejść granicznych, aby mogła być na niej przeprowadzona weterynaryjna kontrola graniczna,
- 3) wymogi, jakie powinny być spełnione dla zatwierdzenia stacji kwarantanny zwierząt, mając na względzie wyeliminowanie możliwości rozprzestrzeniania chorób zakaźnych zwierząt przez zwierzęta przywożone,
- 4) wzory i warunki stosowania pieczęci oraz plomb przez granicznego lekarza weterynarii, mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej,
- 5) formę i sposób zgłoszenia towaru do weterynaryjnej kontroli granicznej oraz wzory weterynaryjnych świadectw przekroczenia granicy dla zwierząt i produktów, mając na względzie ochronę zdrowia ludzi i zwierząt oraz możliwość przemieszczania się towarów między terytorium Rzeczypospolitej Polskiej a terytoriami innych państw,
- 6) częstotliwość i sposób przeprowadzania kontroli fizycznej w ramach weterynaryjnej kontroli granicznej towarów, mając na względzie ochronę zdrowia ludzi i zwierząt oraz możliwość przemieszczania się towarów między terytorium Rzeczypospolitej Polskiej a terytoriami innych państw oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej,
- 7) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, szczegółowe zasady i sposób współdziałania organów Inspekcji Weterynaryjnej z organami celnymi, mając na względzie zapewnienie sprawnej kontroli granicznej towarów, zapewnienie wymogów weterynaryjnych przy ich wprowadzaniu i wyprowadzaniu do składu celnego, wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego oraz zapewnienie warunków weterynaryjnych przy składowaniu.

15. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, procedury kontroli oraz listę portów morskich, w których mogą być rozładowywane świeże ryby lub świeże produkty rybne pochodzące

bezpośrednio z połowów, ze statków pod banderą innego kraju, mając na względzie zapewnienie właściwej jakości zdrowotnej ryb poławianych przez statki będące pod banderą innego kraju i produktów rybnych pochodzących z tych statków.

16. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» wykaz towarów podlegających weterynaryjnej kontroli granicznej, z uwzględnieniem kodów nomenklatury towarowej taryfy celnej (PCN).

17. Koszty związane z działaniami, o których mowa w ust. 11-13, obciążają w całości właściciela towarów. Koszty są pomniejszane o ewentualny dochód uzyskany ze sprzedaży surowców po uboju zwierząt lub produktów po ich uzdatnieniu.

18. Weterynaryjnej kontroli granicznej nie przeprowadza się w przypadku handlu. Organy Inspekcji Weterynaryjnej mogą jednak przeprowadzać wyrwykowe, niedyskryminujące kontrole towarów przywiezionych z krajów członkowskich Unii Europejskiej, a także przeprowadzać takie kontrole w sytuacjach, o których mowa w art. 18 ust. 2 i 3.

19. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się możliwość przywozu zwierząt przez porty morskie lub lotnicze, w których nie prowadzi się weterynaryjnej kontroli granicznej, pod warunkiem że zwierzęta są transportowane tym samym statkiem lub samolotem do punktu weterynaryjnej kontroli granicznej, w którym ta kontrola zostanie przeprowadzona.

Art. 15.

1. Towary przywiezione mogą być poddane kwarantannie lub badaniom w miejscu ich przeznaczenia, które określi decyzją graniczny lekarz weterynarii. Szczegółowy zakres badań ustala w instrukcji Główny Lekarz Weterynarii.

2. Uboju przywiezionych zwierząt rzeźnych dokonuje się bez zbędnej zwłoki w rzeźni wyznaczonej przez powiatowego lekarza weterynarii, stosownie do wymagań zdrowotnych zwierząt, przy czym zwierzęta muszą być ubite w tej rzeźni nie później niż 5 dni po ich przywiezieniu do rzeźni.

3. Ostateczna kontrola weterynaryjna towaru odbywa się w punkcie weterynaryjnej kontroli granicznej, a graniczny lekarz weterynarii, w zależności od jej wyniku, wydaje jedną z następujących decyzji:

- 1) o dopuszczeniu do handlu,
- 2) o uzdatnianiu produktów z przeznaczeniem na cele paszowe,
- 3) nakazującą wywóz za granicę,
- 4) nakazującą zniszczenie,
- 5) nakazującą zabicie zwierzęcia lub ubój sanitarny w wyznaczonej rzeźni albo wyładunek zwierzęcia,
- 6) pozwalającą na złożenie w magazynie celnym,
- 7) pozwalającą, na wniosek zainteresowanego, na wprowadzenie do składu celnego, wolnego obszaru celnego lub składu wolnoctowego.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do towarów zaopatrzonych w polskie świadectwo zdrowia wywiezionych za granicę i stamtąd cofniętych do kraju. Przywóz cofniętego towaru może nastąpić tylko przez ten punkt kontroli granicznej, przez który nastąpił wywóz.
5. Towary przywiezione z zagranicy mogą być zwolnione od kwarantanny i badań, o których mowa w ust. 1, jeżeli umowy międzynarodowe przewidują, na zasadach wzajemności, uproszczony tok postępowania w nadzorze weterynaryjnym nad towarami w obrocie z zagranicą.
6. Towary przywiezione mogą być poddane wyrywkowemu badaniu w miejscach przeznaczenia przed wprowadzeniem na rynek lub przetworzeniem zgodnie z procedurą postępowania ustaloną w instrukcji wydanej przez Głównego Lekarza Weterynarii.
7. Jeżeli graniczny lekarz weterynarii nakaże kwarantannę zwierząt, to powinna ona odbyć się, w zależności od stwierdzonego ryzyka, w jednym z następujących miejsc:
  - 1) w punkcie kontroli granicznej lub w jego pobliżu,
  - 2) w gospodarstwie przeznaczenia,
  - 3) w stacji kwarantanny usytuowanej w pobliżu miejsca przeznaczenia zwierząt.
8. Dopuszcza się ustalenie stacji kwarantanny w kraju eksportującym, pod warunkiem że spełnia warunki weterynaryjne obowiązujące w Unii Europejskiej.
9. Właściwy powiatowy lekarz weterynarii sprawujący nadzór nad składem celnym, wolnym obszarem celnym, składem wolnoctwowym, w zakresie przestrzegania warunków weterynaryjnych, kontroluje wprowadzanie i wyprowadzanie towarów ze składu celnego, wolnego obszaru celnego, składu wolnoctwowego w zakresie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1-4.

Art. 15a.

1. Przepisów o przywozie i przewozie towarów, o których mowa w art. 11-15, nie stosuje się do:
  - 1) niewielkich partii towaru przeznaczonych do własnego spożycia i stanowiących część bagażu osobistego,
  - 2) paczek wysyłanych przez osoby prywatne do osób prywatnych,
  - 3) próbek handlowych,
  - 4) produktów przeznaczonych do określonych badań lub analiz,
  - 5) produktów przeznaczonych do spożycia na pokładzie międzynarodowych środków transportu, pod warunkiem że nie zostaną one wprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 6) psów i kotów towarzyszących podróżnym i nieprzeznaczonych do obrotu, pod warunkiem że są zaopatrzone w świadectwo zdrowia,
  - 7) spreparowanych zwierząt lub ich części nieprzeznaczonych do działalności gospodarczej.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wielkości oraz wymagania weterynaryjne w zakresie przywozu i przewozu towarów, o których mowa w ust. 1,
- 2) szczegółowe zasady kontroli przez organy celne przywożonych z zagranicy i przewożonych psów i kotów, o których mowa w ust. 1 pkt 6 - mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 16.

W razie uzasadnionego niebezpieczeństwa przeniesienia z zagranicy choroby zakaźnej zwierząt lub innego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi lub zwierząt Rada Ministrów, na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakazuje przywozu do kraju lub przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów lub innych produktów,
- 2) może określić postępowanie granicznego lekarza weterynarii w stosunku do osób przybywających z zagranicy oraz ich produktów

Art. 17.

1. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi listy krajowych zakładów uprawnionych do produkcji na rynki innych krajów, zwanych dalej «listami Głównego Lekarza Weterynarii». Zakłady produkujące materiał biologiczny, pozyskujące, przetwarzające i składujące mięso i inne środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, niejadalne produkty zwierzęce, środki żywienia zwierząt mogą zostać wpisane na właściwą listę Głównego Lekarza Weterynarii, jeżeli spełniają warunki weterynaryjne obowiązujące w produkcji na rynek krajów członkowskich Unii Europejskiej lub określone przez właściwe organy weterynaryjne kraju, do którego przeznaczony jest produkt.

2. Nadzór nad przestrzeganiem przez producenta warunków, o których mowa w ust. 1, sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

3. Wpis zakładu na listę, o której mowa w ust. 1, następuje na wniosek właściciela zakładu, po przeprowadzeniu kontroli przez powiatowego lekarza weterynarii i wydaniu, na podstawie kontroli sprawdzającej, pozytywnej opinii przez wojewódzkiego lekarza weterynarii oraz po zatwierdzeniu zakładu przez właściwy organ weterynaryjny Unii Europejskiej albo kraju, do którego są przeznaczone produkty, jeżeli takie zatwierdzenie jest wymagane.

4. Jeżeli zakład nie spełnia albo nie przestrzega wymaganych warunków weterynaryjnych, albo uniemożliwia przeprowadzenie skutecznej kontroli, Główny Lekarz Weterynarii, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, dokonuje zawieszenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, lub skreślenia zakładu z listy Głównego Lekarza Weterynarii.

5. O wpisach i zmianach dokonywanych na listach, o których mowa w ust. 1, Główny Lekarz Weterynarii powiadamia właściwego wojewódzkiego, a także powiatowego lekarza weterynarii, którzy dokonują odpowiednich adnotacji w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ust. 3c i art. 31 ust. 4.

6. Produkcja środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w zakładach posiadających uprawnienia, o których mowa w ust. 1, może być prowadzona wyłącznie z użyciem surowców pochodzących z zakładów uprawnionych do produkcji na rynek danego kraju lub obszaru, z wyłączeniem produktów niepodlegających takim wymaganiom.

7. Jeżeli zakłady, o których mowa w ust. 6, prowadzą produkcję z zastosowaniem surowców pochodzących z zakładów nieposiadających takich uprawnień, to surowce te powinny być przechowywane w oddzielnych magazynach, a proces produkcji z ich użyciem powinien być prowadzony w oddzielnych pomieszczeniach lub w wydzielonym cyklu produkcyjnym i czasie. Uzyskane w ten sposób produkty nie mogą być oznakowane inaczej niż produkty przeznaczone na rynek krajowy i mogą być wprowadzone wyłącznie do obrotu krajowego.

Art. 18.

1. Towary przeznaczone do wywozu podlegają kontroli weterynaryjnej w miejscu wysyłki, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Organy Inspekcji Weterynaryjnej mogą przeprowadzać kontrole przesyłek zwierząt w trakcie transportu, w punktach kontroli granicznej oraz w punkcie postojowym, mające na celu sprawdzenie przestrzegania przepisów o ochronie zwierząt.

3. Właściwy organ Inspekcji Weterynaryjnej może w każdym czasie zarządzić, z zachowaniem wymogów prawa celnego, weterynaryjną kontrolę graniczną przy wywozie towarów, w przypadku podejrzenia wystąpienia:

- 1) nieprawidłowości dotyczących przebiegu kontroli,
- 2) nieprawidłowości w wydanych dokumentach weterynaryjnych,
- 3) innych okoliczności stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, gatunki zwierząt i produkty, którymi handel określają przepisy Unii Europejskiej, sposób prowadzenia kontroli weterynaryjnej, wymagania weterynaryjne, jakim muszą odpowiadać zwierzęta i produkty, oraz wzory wymaganych świadectw zdrowia lub dokumentów handlowych, mając na względzie swobodne przemieszczanie towarów między terytorium Rzeczypospolitej Polskiej a terytoriami innych krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Rozdział 4

Zgłaszanie, wykrywanie i likwidowanie chorób zakaźnych zwierząt

Art. 19.

1. W razie podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej u zwierzęcia

wymienionej w załączniku nr 1 do ustawy, jego posiadacz jest obowiązany do:

- 1) natychmiastowego zawiadomienia o tym właściwego miejscowo organu Inspekcji Weterynaryjnej lub wójta (burmistrza, prezydenta) albo najbliższego zakładu leczniczego dla zwierząt,
- 2) pozostawienia zwierząt w miejscu ich stałego przebywania i niewprowadzania tam innych zwierząt,
- 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub zwłoki zwierzęce,
- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i sprzedaży mięsa, środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, niejadalnych surowców zwierzęcych, zwłok zwierzęcych, paszy, ściółki i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu, w którym wystąpiła choroba,
- 5) udostępnienia zwierząt i zwłok zwierzęcych do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu badań i zabiegów,
- 6) udzielania organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w imieniu tych organów wyjaśnień i podawania informacji, które mogą mieć znaczenie do wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, ciąży również na osobach mających styczność ze zwierzętami w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych lub zawodowych. Obowiązkiem lekarza weterynarii jest ponadto poinformowanie posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w ust. 1 i nadzorowanie ich wykonania do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej.

3. Wójt (burmistrz, prezydent) lub zakład leczniczy dla zwierząt niezwłocznie informuje organ Inspekcji Weterynaryjnej o otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

4. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3, podejmuje niezwłocznie czynności w celu wykrycia lub wykluczenia choroby zakaźnej. W razie uzasadnionego podejrzenia choroby zakaźnej lub jej stwierdzenia rejonowy lekarz weterynarii stosuje odpowiednio środki przewidziane w art. 22.

Art. 20.

1. Lekarze weterynarii leczący zwierzęta obowiązani są do prowadzenia dokumentacji z pełnionych czynności i stosowanych środków leczniczych.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób prowadzenia dokumentacji.

Art. 20a.

1. Tworzy się system gromadzenia i przekazywania informacji dotyczących występowania chorób zakaźnych, o których mowa w art. 3.
2. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi księgę chorób zakaźnych zwierząt zawierającą informacje o chorobach podlegających:
  - 1) natychmiastowemu zgłoszeniu,
  - 2) rejestracji.
3. Lekarze weterynarii, o których mowa w art. 20 ust. 1, przekazują właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii roczne informacje o chorobach podlegających rejestracji.
4. Powiatowi lekarze weterynarii przekazują wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii:
  - 1) informacje o chorobach zakaźnych zwierząt, o których mowa w art. 3 ust. 1, natychmiast po ich wystąpieniu oraz za każdy miesiąc w formie zbiorczej,
  - 2) zbiorcze informacje roczne o występowaniu chorób, o których mowa w art. 3 ust. 2.
5. Wojewódzcy lekarze weterynarii, w trybie określonym w ust. 4, przekazują informacje Głównemu Lekarzowi Weterynarii, który wykonując postanowienia konwencji i umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, powiadamia Komisję Europejską, właściwe organizacje międzynarodowe oraz inne kraje o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt w Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzór księgi chorób zakaźnych zwierząt, wzory raportów oraz sposoby przekazywania informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt, mając na względzie ujednolicenie sposobu zbierania i przekazywania danych dotyczących występowania chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 21.

Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposoby postępowania przy zwalczaniu poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt, a w szczególności procedury stwierdzenia i wygaszania ognisk tych chorób oraz sposób prowadzenia dokumentacji w tym zakresie,
  - 2) procedurę uznawania obszaru kraju lub jego części za wolne od chorób, o których mowa w pkt 1
- mając na względzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt, ochronę zdrowia ludzi i zwierząt, jak również możliwość przemieszczania zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego między obszarami o takim samym statusie zdrowotnym.

Art. 21a.

1. W powiatach, województwach, a także w skali całego kraju przygotowuje się i poddaje stałej aktualizacji plany gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy, oraz innych chorób

charakteryzujących się wysokim stopniem zaraźliwości, o których mowa w art. 3 ust. 2. W planach tych przydzielone zostaną zadania organom administracji rządowej i samorządowej, a także poszczególnym podmiotom na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Rady Sanitarno-Epizootiologicznej, określi, w drodze rozporządzenia, warunki tworzenia i wykonywania planów gotowości, o których mowa w ust. 1, kierując się potrzebą szybkiego i skutecznego likwidowania ognisk chorób zakaźnych zwierząt.

3. Projekty planów gotowości zwalczania chorób, wyszczególnionych w załączniku nr 1 do ustawy, przygotowują odpowiednio powiatowy lekarz weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii, Główny Lekarz Weterynarii, powołując w swoich strukturach organizacyjnych zespoły kryzysowe.

Art. 22.

W celu wykrywania i likwidowania chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii może:

- 1) nakazać odosobnienie, strzeżenie lub obserwację zwierząt chorych albo podejrzanych o zakażenie,
- 2) zakazać wydawania świadectw miejsca pochodzenia zwierząt lub świadectw zdrowia zwierząt,
- 3) skierować do uboju sanitarnego albo nakazać zabicie zwierząt chorych lub podejrzanych o zakażenie,
- 4) nakazać oczyszczenie i odkażenie pomieszczeń, odkażenie, zniszczenie lub usunięcie w sposób wykluczający niebezpieczeństwo szerzenia choroby zakaźnej: środków żywienia zwierząt, ściółki, nawozu, narzędzi i innych przedmiotów, z którymi stykały się zwierzęta chore lub podejrzane o zakażenie,
- 5) zakazać osobom, które były lub mogły być w styczności ze zwierzętami chorymi na chorobę zakaźną lub podejrzany o zakażenie, czasowego opuszczania miejsca wystąpienia choroby zakaźnej,
- 6) nakazać odkażenie odzieży i rzeczy osób, które były lub mogły być w styczności ze zwierzętami chorymi lub podejrzany o zakażenie,
- 7) zakazać wstępu określonym osobom do miejsc przebywania zwierząt,
- 8) zakazać karmienia zwierząt określonymi paszami lub pojenia z określonych zbiorników i ujęć wody,
- 9) wyznaczyć określone miejsca, w odniesieniu do których obowiązuje zakaz wprowadzania, przeprowadzania i wyprowadzania zwierząt lub sprowadzania i wywożenia mięsa, środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego i niejadalnych produktów zwierzęcych, zwłok zwierzęcych i środków żywienia zwierząt,
- 10) nakazać badanie oraz przeprowadzenie sekcji zwłok zwierzęcych,

- 11) nakazać leczenie i inne zabiegi na zwierzętach,
- 12) zakazać używania zwierząt w celu rozmnażania lub nakazać ich trzebieenie,
- 13) określać sposób postępowania ze zwierzętami chorymi albo podejrzanymi o zakażenie, zwłokami zwierzęcymi, mięsem, środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego i niejadalnymi produktami zwierzęcymi oraz środkami żywienia zwierząt zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie,
- 14) nakazać podmiotom zajmującym się ubojem zwierząt przeprowadzenie uboju sanitarnego za zwrotem kosztów związanych z tym ubojem,
- 15) nakazać na określonym obszarze odstrzał sanitarny zwierząt.

Art. 23.

1. Na obszarach, na których występuje choroba zakaźna lub bezpośrednie zagrożenie jej wystąpienia, wojewoda, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, w drodze rozporządzenia, może:

- 1) wprowadzić czasowe ograniczenia w ruchu osobowym,
- 2) czasowo zakazać organizowania widowisk, zgromadzeń, pochodów lub nakazać czasowe zamknięcie zakładów pracy,
- 3) czasowo zakazać organizowania spędów, targów, wystaw zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych,
- 4) ograniczyć albo zakazać obrotu towarami, zwłokami zwierzęcymi, surowcami i produktami rolnymi oraz innymi przedmiotami, które mogą spowodować szerzenie się choroby zakaźnej,
- 5) określić obszary, na których występuje choroba zakaźna lub zagrożenie wystąpieniem choroby zakaźnej, oraz sposób ich oznaczenia,
- 6) nakazać przegląd zwierząt, oczyszczanie, odkażanie, deratyzację i dezynfekcję miejsc przebywania zwierząt lub miejsc przechowywania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, mięsa, środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego i niejadalnych produktów zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, a także oczyszczanie i odkażanie środków transportu,
- 7) wyznaczać określone obszary, na których obowiązuje zakaz wprowadzania, przeprowadzania i wyprowadzania towarów, zwłok zwierzęcych, surowców i produktów rolnych oraz innych przedmiotów, które mogą spowodować szerzenie się choroby zakaźnej.

2. Rozporządzenie wojewody, wydane w związku z wystąpieniem choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośrednim zagrożeniem jej wystąpienia, wchodzi w życie z dniem podania do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, a następnie jest ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii wojewoda uchyla wydane rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2.

Art. 24.

1. W razie wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośredniego zagrożenia jej wystąpienia na terenie całego kraju lub jego części, minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, może zarządzić środki przewidziane w art. 23 ust. 1, a ponadto nakazać przeprowadzenie powszechnych badań, szczepień, leczenia i innych zabiegów na zwierzętach wrażliwych na chorobę zakaźną.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi zasady wprowadzania czasowych zakazów opuszczania miejsca wystąpienia choroby zakaźnej, o których mowa w art. 22 pkt 5, oraz czasowych ograniczeń w ruchu osobowym, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1.

Art. 25.

1. Za konie, bydło, świnie, owce i kozy, drób, jelenie i danielle utrzymywane w warunkach fermowych zabite z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej lub skierowane do uboju sanitarnego albo za wymienione zwierzęta padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy - przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

2. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o kwotę otrzymaną ze sprzedaży mięsa i niejadalnych produktów zwierzęcych uzyskanych ze zwierząt poddanych ubojowi sanitarnemu lub ze sprzedaży zwłok zwierzęcych albo ich części.

3. Wartość rynkową zwierząt określa się na podstawie średniej z trzech kwot oszacowania przyjętych przez właściwego powiatowego lekarza weterynarii oraz dwóch rzeczoznawców wyznaczonych przez wójta (burmistrza, prezydenta).

3a. Odszkodowanie przysługuje również za zniszczone z nakazów organów Inspekcji Weterynaryjnej środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, środki żywienia zwierząt oraz sprzęt, który nie może być poddany dezynfekcji.

4. Odszkodowanie nie przysługuje:

1) jeżeli posiadacz zwierzęcia nie zastosował się do przepisów art. 19 ust. 1 oraz obowiązków nałożonych na podstawie art. 22-24,

2) jeżeli posiadacz wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę, o którym wiedział, że jest chore lub podejrzane o zakażenie, albo zwierzę bez świadectwa miejsca pochodzenia i nie oznakowane lub bez świadectwa zdrowia, jeżeli takie warunki były wymagane na podstawie art. 7,

3) za zwierzęta:

a) stanowiące własność podmiotów prowadzących działalność w zakresie: - handlu zwierzętami, mięsem, środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego, niejadalnymi surowcami zwierzęcymi, paszami i surowcami paszowymi, - uboju zwierząt i przetwarzania mięsa, - skupu i przetwarzania zwłok zwierzęcych i niejadalnych surowców zwierzęcych, - transportu zwierząt, mięsa, zwłok zwierzęcych i niejadalnych surowców

zwierzęcych,

b) sprowadzone z zagranicy z naruszeniem art. 10 i 11 i 14-16.

5. Decyzję w sprawie odszkodowania wydaje powiatowy lekarz weterynarii. Decyzja o przyznaniu odszkodowania jest ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z wysokości przyznanego odszkodowania może, w terminie miesiąca od daty doręczenia decyzji w tej sprawie, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

6. Osobom, którym nie przysługuje odszkodowanie, a które przyczyniły się do szybkiej likwidacji choroby zakaźnej, Główny Lekarz Weterynarii, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, może przyznać nagrodę.

7. Wypłacone odszkodowania, o których mowa w ust. 1, nie podlegają zajęciu na pokrycie należności publicznych, jeżeli zostaną wykorzystane na odtworzenie wcześniej posiadanego stanu zwierząt.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb powoływania i odwoływania rzeczoznawców, ich kwalifikacje i zasady wynagradzania oraz szczegółowe zasady oszacowywania zwierząt.

9. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi tryb i sposób ustalania odszkodowania, o którym mowa w ust. 3a, uwzględniając wartość rynkową zniszczonych produktów oraz sprzętu.

Art. 25a.

1. Wprowadza się obowiązek zwalczania chorób lub infekcji, które mogą być w naturalny sposób przenoszone ze zwierzęcia na człowieka lub przez środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia:

1) listę chorób, o których mowa w ust. 1, podlegających zwalczaniu u zwierząt,

2) programy zwalczania chorób, o których mowa w ust. 1, oraz wysokość odszkodowania w przypadku nakazu zabicia zwierząt - kierując się potrzebą ochrony zdrowia i życia ludzi.

3. Do zwalczania chorób, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 19-21 i 22-25.

Rozdział 5

Badanie zwierząt rzeźnych i mięsa

Art. 26.

1. Zwierzęta rzeźne i ich mięso, mięso zwierząt łownych i innych zwierząt przeznaczonych do spożycia przez ludzi, środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego oraz środki żywienia zwierząt objęte są obowiązkiem badania,

które należy do zadań powiatowego lekarza weterynarii.

2. Powiatowy lekarz weterynarii organizuje i nadzoruje badania, o których mowa w ust. 1, ustala terenowe obwody badania i obwody badania dla poszczególnych rzeźni oraz wyznacza dla nich lekarzy weterynarii i inne osoby, o których mowa w art. 44, uprawnione do przeprowadzania badań.

Art. 27.

1. Ubój zwierząt rzeźnych, których świeże mięso lub jego przetwory mają być wprowadzane na rynek, wykonywany jest wyłącznie w rzeźni, przy czym ubój z konieczności może być wykonywany również poza rzeźnią za zgodą i pod nadzorem lekarza weterynarii.

2. Do uboju w rzeźni mogą być dopuszczone zwierzęta rzeźne zaopatrzone w świadectwo zdrowia oraz, w przypadku bydła, owiec, kóz, świń, oznakowane zgodnie z systemem rejestracji i identyfikacji zwierząt.

3. Powiatowy lekarz weterynarii, kierując do uboju sanitarnego zwierzęta rzeźne, wydaje skierowanie określające w szczególności przyczynę wydania skierowania i dane identyfikujące zwierzę lub zwierzęta oraz inne informacje istotne z uwagi na ocenę mięsa.

4. Lekarz weterynarii, kierując do uboju z konieczności zwierzęta, wydaje skierowanie zawierające dane identyfikujące zwierzę, przyczynę wydania skierowania, informację o stosowanych środkach farmaceutycznych oraz inne informacje istotne z uwagi na ocenę mięsa.

5. Dopuszcza się ubój drobiu na terenie ferm drobiu o małej zdolności produkcyjnej oraz królików na terenie gospodarstw, jeżeli mięso ma być dostarczone do sprzedaży detalicznej lub bezpośrednio do konsumenta w tej samej lub sąsiedniej miejscowości oraz po spełnieniu warunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 32 pkt 3.

6. Dopuszcza się:

1) ubój zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka oraz jeleni i danieli utrzymywanych w warunkach fermowych na terenie gospodarstwa, w którym są chowane, pod warunkiem uzyskania zgody powiatowego lekarza weterynarii,

2) ubój świń, owiec i kóz na terenie gospodarstw, pod warunkiem wykorzystania uzyskanego mięsa wyłącznie na potrzeby własne,

3) obrót niewielką ilością mięsa zwierząt łownych, polegający na bezpośrednim dostarczaniu towaru przez uprawniony podmiot do konsumenta lub sprzedaży detalicznej,

4) przechowywanie i rozbiór mięsa zwierząt łownych w miejscach sprzedaży detalicznej lub przyległych pomieszczeniach produkcyjnych, jeżeli jest ono przechowywane i przygotowywane wyłącznie w celu bezpośredniej sprzedaży konsumentowi.

Art. 28.

1. Obowiązkiem badania są objęte:

1) przed ubojem - zwierzęta rzeźne, z których świeże mięso oraz jego przetwory mają być wprowadzane na rynek,

2) po uboju - mięso i narządy zwierząt rzeźnych, z wyjątkiem nieprzeznaczonego do wprowadzania na rynek mięsa królików i drobiu,

3) po odstrzeleniu - mięso i narządy zwierząt łownych, z wyjątkiem zwierzyny drobnej niepoddanej patroszeniu, skórowaniu lub odpierzeniu, dostarczonej bezpośrednio do konsumenta lub sprzedaży detalicznej.

2. W zależności od wyniku badania zwierzęcia, przeprowadzonego przed ubojem, może być wydane:

1) zezwolenie na ubój,

2) zezwolenie na ubój z zachowaniem określonych warunków,

3) zakaz uboju.

3. Po uboju wszystkie części zwierzęcia powinny pozostać w miejscu uboju do czasu zbadania, wydania oceny i oznakowania mięsa, z wyłączeniem prób pobranych do badań laboratoryjnych.

Art. 29.

1. W zależności od wyniku badania mięsa rozróżnia się i odpowiednio znakuje:

1) mięso zdatne do spożycia,

2) mięso warunkowo zdatne do spożycia,

3) mięso niezdatne do spożycia.

2. Mięso pozyskane ze świń, kóz i owiec poddanych ubojowi we własnym gospodarstwie podlega dodatkowemu znakowaniu i może być wykorzystane wyłącznie na własne potrzeby.

3. Mięso i jego przetwory przeznaczone do wprowadzania na rynek powinny być zaopatrzone w jeden z następujących dokumentów:

1) świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii,

2) handlowy dokument identyfikacyjny zawierający znak weterynaryjny.

4. Przeznaczone do spożycia mięso wołowe, poza wymaganiami określonymi w ust. 3, może być wprowadzone na rynek po dołączeniu do każdego elementu lub porcji mięsa etykiety zawierającej dane pochodzące z dokumentu identyfikacyjnego zwierzęcia.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, systemy znakowania mięsa i informacje, jakie powinny zawierać etykiety, o których mowa w ust. 4, mając na względzie możliwość zidentyfikowania zwierzęcia, od którego mięso pochodzi, jak również miejsca jego pochodzenia i przebywania.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób uzdatnienia mięsa warunkowo zdatnego do spożycia oraz postępowania z mięsem niezdatnym do spożycia, mając na względzie zachowanie zdrowia ludzi i zwierząt.

Art. 30.

1. Powiatowy lekarz weterynarii na wniosek posiadacza mięsa, złożony w ciągu 24 godzin po dokonaniu badania i oceny, może zmienić tę ocenę po przeprowadzeniu ponownego badania. Ocena wydana w tym trybie ma charakter ostateczny.
2. Wniosek o zmianę oceny mięsa, o którym mowa w ust. 1, składany jest na piśmie powiatowemu lekarzowi weterynarii za pośrednictwem lekarza, który dokonał badania.
3. Koszty ponownego badania, o którym mowa w ust. 1, łącznie z kosztami dojazdu ponosi posiadacz, jeżeli wynik badania potwierdzi uprzednio wydaną ocenę mięsa.

Art. 31.

1. Podmioty podejmujące działalność lub zajmujące się ubojem zwierząt rzeźnych lub skupem zwierząt łownych, rozbiorem i przetwórstwem mięsa oraz produkcją mięsa mielonego i wyrobów mięsnych niepoddanych obróbce termicznej, pozyskiwaniem, przetwórstwem mleka, ryb, skorupiaków, mięczaków, jaj konsumpcyjnych i innych środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, a także ich składowaniem i transportem, są obowiązane:
  - 1) zapewnić warunki weterynaryjne, w tym wynikające z projektu technologicznego zakładu, opracowanego na etapie projektu budowlanego zaopiniowanego przez powiatowego lekarza weterynarii lub rzeczoznawcę uznanego przez Głównego Lekarza Weterynarii,
  - 2) zgłosić zamiar rozpoczęcia działalności właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii co najmniej 60 dni przed jej rozpoczęciem oraz zaprzestanie działalności w terminie 7 dni od jej zaprzestania.
2. Obowiązek wynikający z ust. 1 nie dotyczy podmiotów zajmujących się pozyskiwaniem mleka i jaj konsumpcyjnych na własne potrzeby.
3. Powiatowy lekarz weterynarii, po dokonaniu kontroli w zakresie, o którym mowa w ust. 1, wydaje decyzję w sprawie dopuszczenia lub niedopuszczenia zakładu do prowadzenia produkcji, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny, o ile jest on wymagany, a także kwalifikuje zakład do prowadzenia sprzedaży:
  - 1) na rynek Unii Europejskiej lub innych państw,
  - 2) na rynek krajowy,
  - 3) bezpośrednio.
4. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr zakładów dopuszczonych do prowadzenia produkcji na obszarze jego właściwości. Do rejestru wpisuje się informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli oraz decyzji wydanych w trybie ust. 3 i art. 31b.
5. Powiatowy lekarz weterynarii może w każdym czasie kontrolować, czy są spełnione i utrzymywane warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 31a.

1. Dla zakładów prowadzących działalność, o której mowa w art. 31, którym

nadano weterynaryjny numer identyfikacyjny, wprowadza się system numeracji, który prowadzi Główny Lekarz Weterynarii.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi sposób prowadzenia systemu numeracji, o którym mowa w ust. 1,
  - 2) może rozszerzyć zakres nadawania numeracji innym rodzajom działalności, w tym wymienionym w art. 5
- mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 31b.

1. Powiatowy lekarz weterynarii w razie stwierdzenia, że działalność, o której mowa w art. 31, prowadzona jest niezgodnie z warunkami weterynaryjnymi, w zależności od zagrożenia zdrowia ludzi, zwierząt albo naruszenia przepisów o ochronie zwierząt, wydaje decyzję:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień,
- 2) zakazującą produkcji niektórych produktów lub handlu,
- 3) ograniczającą wielkość produkcji lub nakazującą jej wstrzymanie,
- 4) ograniczającą obszar wprowadzania na rynek.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może cofnąć decyzję o dopuszczeniu zakładu do prowadzenia produkcji oraz o nadaniu weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego, o którym mowa w art. 31 ust. 3, jeżeli kierujący zakładem nie zastosuje się do zaleceń wydanych w celu zapewnienia wymaganych warunków weterynaryjnych w określonym terminie.

3. Przepisy art. 31 i 31b nie naruszają przepisów art. 5 i 6.

Art. 31c.

1. Podmioty, o których mowa w art. 31 ust. 1, odpowiadają za jakość i bezpieczeństwo zdrowotne środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w zakresie prowadzonej przez nie działalności.

2. W przypadku podejrzenia niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych, o których mowa w ust. 1, powiatowy lekarz weterynarii podejmuje czynności kontrolne w celu sprawdzenia jakości zdrowotnej tych środków, przed wprowadzeniem ich na rynek. Przepisy art. 31b stosuje się odpowiednio.

3. Środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego przeterminowane lub o niewłaściwej jakości zdrowotnej wprowadzone do obrotu nie podlegają zwrotowi do producenta.

4. W razie stwierdzenia, że środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego o niewłaściwej jakości zdrowotnej zostały wprowadzone na rynek, właściwy powiatowy lekarz weterynarii powiadamia o tym właściwy organ Inspekcji Sanitarnej.

5. Postępowanie ze środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego o niewłaściwej jakości zdrowotnej regulują przepisy o warunkach zdrowotnych

żywności i żywienia.

Art. 32.

Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi:

1) sposób badania zwierząt rzeźnych, badania, oceny i znakowania mięsa tych zwierząt oraz mięsa zwierząt łownych, wykorzystania mięsa warunkowo zdatnego do spożycia, mięsa niezdatnego do spożycia oraz prowadzenia dokumentacji w tym zakresie i wzory świadectw lub innych dokumentów identyfikacyjnych, o których mowa w art. 27 ust. 2,

2) szczegółowe warunki weterynaryjne wymagane przy prowadzeniu działalności, o których mowa w art. 31 ust. 1, oraz wzory świadectw, o których mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1,

3) szczegółowe warunki weterynaryjne wymagane przy uboju zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka, królików, jeleni i danieli utrzymywanych w warunkach fermowych na terenie gospodarstw oraz szczegółowe warunki udzielania zgody na ubój,

4) rodzaje działalności gospodarczej i rodzaje zakładów nadzorowanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, którym nadaje się weterynaryjny numer identyfikacyjny,

5) szczegółowe warunki weterynaryjne wymagane przy prowadzeniu działalności związanej ze sprzedażą bezpośrednią

- mając na względzie obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej, jak również potrzebę ujednoczenia sposobów badania zwierząt rzeźnych i ich mięsa, prowadzenia dokumentacji w tym zakresie, oceny, znakowania i postępowania z mięsem oraz przestrzegania zasad ochrony zwierząt.

Art. 33.

Wojewoda, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, w drodze rozporządzenia, ustali wykaz rzeźni obowiązanych do skupu i przeprowadzania uboju zwierząt wymagających uboju z konieczności.

Rozdział 6

Inspekcja Weterynaryjna

Art. 34.

1. Tworzy się Inspekcję Weterynaryjną.

2. Inspekcją Weterynaryjną kieruje Główny Lekarz Weterynarii.

3. Głównego Lekarza Weterynarii, który jest centralnym organem administracji rządowej, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw rolnictwa.

4. Zastępców, nie więcej niż dwóch, Głównego Lekarza Weterynarii powołuje

i odwołuje minister właściwy do spraw rolnictwa na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii.

5. Główny Lekarz Weterynarii kieruje Inspekcją Weterynaryjną przy pomocy Głównego Inspektoratu Weterynarii.

6. Organizację Głównego Inspektoratu Weterynarii określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Art. 35.

1. Do zakresu działania Inspekcji Weterynaryjnej należy zapobieganie chorobom zakaźnym zwierząt i ich zwalczanie oraz nadzór nad jakością zdrowotną produktów pochodzenia zwierzęcego, a w szczególności:

1) badanie zwierząt rzeźnych i ich mięsa, mięsa zwierząt łownych oraz innych zwierząt, przeznaczonego do spożycia przez ludzi,
2) sprawowanie weterynaryjnej kontroli granicznej,
3) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem warunków weterynaryjnych,
4) sprawowanie nadzoru nad jakością zdrowotną środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, w tym nad warunkami sanitarnymi ich pozyskiwania, produkcji, przetwarzania, składowania, transportu oraz sprzedaży bezpośredniej,

5) sprawowanie nadzoru nad obrotem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego,

6) sprawowanie nadzoru nad jakością zdrowotną środków żywienia zwierząt,

7) sprawowanie nadzoru nad stosowaniem środków farmaceutycznych i materiałów medycznych przeznaczonych dla zwierząt i nad obrotem tymi środkami i materiałami,

8) kontrola występowania pozostałości chemicznych i biologicznych, leków oraz skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz środkach żywienia zwierząt,

9) sprawowanie nadzoru nad zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz nad jakością zdrowotną materiału biologicznego,

10) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,

11) sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz kontroli ich przemieszczania,

12) przeprowadzanie przez zakłady higieny weterynaryjnej, wchodzące w skład wojewódzkich inspektoratów weterynaryjnych, rozpoznawczych badań laboratoryjnych.

1a. Inspekcja Weterynaryjna wykonuje zadania, o których mowa w ust. 1, na podstawie niniejszej ustawy oraz przepisów odrębnych w zakresie określonym tymi przepisami.

1b. Inspekcja Weterynaryjna może inicjować, organizować i prowadzić działalność oświatowo-informacyjną dla podmiotów podlegających nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej oraz popularyzować przepisy z zakresu zwalczania

chorób zakaźnych zwierząt, higieny środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego i środków żywienia zwierząt oraz ochrony zwierząt.

Art. 36.

1. Zadania Inspekcji Weterynaryjnej określone w art. 35 wykonują następujące organy:

- 1) Główny Lekarz Weterynarii,
- 2) wojewoda przy pomocy wojewódzkiego lekarza weterynarii jako kierownika wojewódzkiej inspekcji weterynaryjnej wchodzącej w skład zespolonej administracji wojewódzkiej,
- 3) powiatowy lekarz weterynarii, jako kierownik powiatowej inspekcji weterynaryjnej, wchodzącej w skład zespolonej administracji powiatowej, pod zwierzchnictwem starosty,
- 4) graniczny lekarz weterynarii.

2. Wojewódzki lekarz weterynarii wykonuje w imieniu wojewody zadania i kompetencje Inspekcji Weterynaryjnej określone w ustawie i przepisach odrębnych.

3. Wojewódzki lekarz weterynarii może, za zgodą wojewody, powierzyć powiatowemu lekarzowi weterynarii, w drodze porozumienia, prowadzenie spraw z zakresu swojej właściwości, w tym również wydawanie w jego imieniu decyzji administracyjnych.

4. Funkcje wojewódzkiego, powiatowego i granicznego lekarza weterynarii i ich zastępców mogą pełnić wyłącznie osoby będące lekarzami weterynarii, posiadające prawo wykonywania zawodu oraz:

1) w przypadku wojewódzkiego lekarza weterynarii i jego zastępcy co najmniej 5-letni staż pracy w administracji weterynaryjnej,

2) w przypadku powiatowego i granicznego lekarza weterynarii i ich zastępców co najmniej 3-letni staż pracy w administracji weterynaryjnej.

4a. Dodatkowo na stanowisko wojewódzkiego, powiatowego i granicznego lekarza weterynarii i ich zastępców wymagane jest posiadanie tytułu specjalisty w jednej z wymienionych dziedzin:

1) epizootologii i administracji weterynaryjnej,

2) higieny zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, siedziby oraz terytorialny zakres działania granicznych lekarzy weterynarii.

Art. 37.

1. Wojewódzkiego lekarza weterynarii powołuje i odwołuje wojewoda w porozumieniu z Głównym Lekarzem Weterynarii.

2. Zastępcę wojewódzkiego lekarza weterynarii powołuje i odwołuje wojewoda na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii.

3. Powiatowego lekarza weterynarii powołuje i odwołuje starosta na wniosek

wojewódzkiego lekarza weterynarii.

4. Zastępcę powiatowego lekarza weterynarii powołuje i odwołuje starosta na wniosek powiatowego lekarza weterynarii.

5. Granicznego lekarza weterynarii i jego zastępcę powołuje i odwołuje wojewoda na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii.

6. Główny Lekarz Weterynarii może w każdym czasie zawiesić lub odsunąć od wykonywania obowiązków wojewódzkiego, powiatowego i granicznego lekarza weterynarii, jeżeli działalność tego lekarza lub podległej mu jednostki może zagrozić prawidłowemu wykonywaniu zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a zwłaszcza naruszyć bezpieczeństwo sanitarno-weterynaryjne na obszarze właściwości danego organu. Zawieszenie lub odsunięcie od wykonywania obowiązków następuje w drodze decyzji i wymaga niezwłocznego powiadomienia odpowiednio wojewody lub starosty. Doręczenie decyzji wraz ze szczegółowym uzasadnieniem powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki.

7. Kompetencje Głównego Lekarza Weterynarii, o których mowa w ust. 6, przysługują wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii w stosunku do granicznego i powiatowego lekarza weterynarii.

Art. 38.

1. Wojewódzki, powiatowy i graniczny lekarz weterynarii kieruje odpowiednio: wojewódzkim, powiatowym i granicznym inspektoratem weterynarii.

2. (skreślony).

3. (skreślony).

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, zasady organizacji inspektoratów weterynarii.

Art. 39.

1. W rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji Weterynaryjnej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, organem właściwym jest powiatowy lub graniczny lekarz weterynarii.

2. W postępowaniu administracyjnym organami wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego są:

1) w stosunku do powiatowego lub granicznego lekarza weterynarii - wojewódzki lekarz weterynarii,

2) w stosunku do wojewódzkiego lekarza weterynarii - Główny Lekarz Weterynarii.

Art. 39a.

1. Główny Lekarz Weterynarii:

1) ustala ogólne kierunki działania Inspekcji Weterynaryjnej,

2) koordynuje i kontroluje wykonywanie zadań przez wojewódzkich,

powiatowych i granicznych lekarzy weterynarii,

3) może wydawać wojewódzkim, powiatowym i granicznym lekarzom weterynarii polecenia dotyczące podjęcia czynności w zakresie ich merytorycznego działania oraz żądać od nich informacji o całym zakresie działania Inspekcji Weterynaryjnej,

4) w przypadku stwierdzenia w trakcie prowadzonej kontroli uchybień, może wydać decyzję o czasowym zawieszeniu lub odebraniu uprawnień, uchylając decyzję powiatowego, granicznego lub wojewódzkiego lekarza weterynarii,

5) współpracuje z właściwymi organami weterynaryjnymi krajów członkowskich Unii Europejskiej i krajów trzecich, Komisją Europejską, Międzynarodowym Urzędem do Spraw Epizootii oraz innymi organizacjami międzynarodowymi, których Polska jest członkiem, w zakresie swoich właściwości,

6) dokonuje analiz i ocen sytuacji epizootycznej, jakości zdrowotnej środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego i stanu sanitarnego ich produkcji,

7) opracowuje programy i plany dotyczące zapobiegania chorobom zakaźnym zwierząt i ich zwalczania,

8) wydaje instrukcje określające sposób postępowania organów i inspektorów Inspekcji Weterynaryjnej,

9) organizuje szkolenia dla pracowników Inspekcji Weterynaryjnej,

10) inicjuje zmiany przepisów prawnych z dziedziny weterynarii oraz opiniuje projekty aktów normatywnych,

11) utrzymuje niezbędną rezerwę szczepionek i biopreparatów niezbędnych do diagnozowania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt,

12) wykonuje inne zadania określone w ustawie i przepisach odrębnych.

2. Główny Lekarz Weterynarii składa Prezesowi Rady Ministrów oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa coroczne sprawozdanie o stanie bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego kraju.

3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4 i 9, przysługują wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii w stosunku do powiatowych i granicznych lekarzy weterynarii.

4. Wojewódzki lekarz weterynarii i powiatowy lekarz weterynarii raz na rok, a na żądanie w każdym czasie, przekazują odpowiednio wojewodzie i staroście informacje o stanie bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego na obszarze województwa lub powiatu.

5. Informacje, o których mowa w ust. 4, wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje również Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

6. W przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego odpowiednio wojewoda lub starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) może wydać właściwemu organowi Inspekcji Weterynaryjnej polecenie podjęcia działań zmierzających do usunięcia tego zagrożenia.

7. Polecenie wydane na podstawie ust. 6 nie może dotyczyć wykonania konkretnych czynności służbowych ani określać sposobu wykonania zadania przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Polecenie powinno ustalać przedmiot działania lub wskazywać stan niezgodny z prawem, którego usunięcie dotyczy.

Art. 39b.

1. Starosta, wójt (burmistrz, prezydent miasta) ponoszą wyłączną odpowiedzialność za treść polecenia wydanego na podstawie art. 39a ust. 6.
2. Polecenie przekazane ustnie wymaga potwierdzenia na piśmie.
3. Polecenie podlega niezwłocznemu wykonaniu. Właściwy powiatowy lekarz weterynarii natychmiast przedkłada sprawę wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii, jeżeli nie jest w stanie wykonać polecenia albo jeżeli polecenie narusza prawo.
4. Polecenie naruszające prawo jest nieważne. O nieważności polecenia rozstrzyga wojewoda.

Art. 39c.

1. W sprawach należących do właściwości powiatowego lekarza weterynarii, w których przedmiot kontroli znajduje się we władaniu powiatu lub w których stroną są organy powiatu albo jednostki organizacyjne im podlegające, uprawnienia organu pierwszej instancji przejmuje wojewódzki lekarz weterynarii.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli między organami powiatu a powiatowym lekarzem weterynarii zachodzą rozbieżności co do stanowisk dotyczących przedmiotu kontroli i działań podejmowanych na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 40.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań są obowiązane współpracować z właściwymi organami Inspekcji Sanitarnej i organami jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 41.

1. Pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone na podstawie art. 44, w zakresie wykonywania zadań określonych w ustawie, mają prawo:
  - 1) wstępu do:
    - a) wszelkich miejsc przebywania zwierząt,
    - b) rzeźni i miejsc badania mięsa,
    - c) miejsc, w których prowadzona jest działalność określona w art. 5 ust. 1 i art. 31 ust. 1,
    - d) wszelkich środków transportu używanych do przewozu zwierząt, mięsa, środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego i niejadalnych surowców zwierzęcych, materiału biologicznego, pasz i surowców paszowych oraz

obiektów, w których znajdują się te środki transportu,

- 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji,
- 3) żądania okazywania i udostępniania dokumentów,
- 4) pobierania nieodpłatnie próbek do badań.

1a. Uzyskane w wyniku kontroli informacje, dokumenty i inne dane, dotyczące w szczególności stosowanej przez kontrolowanego technologii, są objęte tajemnicą służbową i nie mogą być przekazywane innym organom ani ujawniane, jeśli nie wymaga tego dobro publiczne.

2. Pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone na podstawie art. 44, w zakresie wykonywania zadań określonych w ustawie, podlegają szczególnej ochronie prawnej, przewidzianej w odrębnych przepisach dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 41a.

1. Urzędowy lekarz weterynarii nie może poświadczać w świadectwie zdrowia zwierząt lub innym dokumencie weterynaryjnym danych, których sprawdzenie nie jest możliwe, oraz podpisywać świadectw zdrowia lub innych dokumentów weterynaryjnych in blanco, lub dokumentów dotyczących towarów, których nie kontrolował lub których kontrola nie należała do jego właściwości.

2. Urzędowy lekarz weterynarii może wystawić świadectwo zdrowia na podstawie wyników badań kontrolnych, a także badań wykonanych w trakcie kontroli wewnętrznej, kontroli epizootycznej lub epidemiologicznej oraz na podstawie wyników innych urzędowych kontroli, jeżeli są prowadzone systematycznie.

3. Organy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby, o których mowa w art. 44, nie mogą pracować na rzecz gospodarstw lub zakładów, wobec których wykonują czynności urzędowe.

4. Kopie wystawianych świadectw zdrowia powinny być przechowywane przez wystawiającego przez okres 3 lat w celu umożliwienia identyfikacji podpisów.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wystawiania świadectw zdrowia, mając na względzie utworzenie jednolitego systemu certyfikacji w miejscach produkcji i wysyłki towarów.

Art. 42.

1. Tworzy się Radę Sanitarno-Epizootologiczną, zwaną dalej "Radą", jako organ doradczo-opiniodawczy Głównego Lekarza Weterynarii.

2. Kadencja Rady trwa 4 lata.

3. Członków Rady powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw rolnictwa.

4. Członkowie Rady wybierają spośród siebie przewodniczącego i sekretarza.

5. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

6. Członkom Rady przysługuje zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz diety na zasadach stosowanych przy podróżach służbowych na obszarze kraju.

7. Koszty obsługi Rady pokrywa Główny Lekarz Weterynarii.

Art. 43.

1. Dla oceny stanu epizootycznego oraz zapewnienia zdrowia ludzi i zwierząt na obszarze kraju lub jego części organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą badania kontrolne zakażeń zwierząt, w tym zoonoz.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia:

1) określi rodzaj jednostek chorobowych, sposób prowadzenia kontroli, zakres badań oraz zasady ich finansowania,

2) może wprowadzić zakaz przeprowadzania ochronnych szczepień zwierząt przeciwko określonym chorobom zakaźnym

- mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego kraju.

Art. 43a.

1. Dla zapewnienia właściwej jakości zdrowotnej żywności i ochrony zdrowia publicznego organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą badania kontrolne pozostałości chemicznych, biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych u zwierząt żywych, w tkankach lub narządach zwierząt po uboju i w produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wykaz substancji objętych badaniami kontrolnymi, zakres i sposób prowadzenia programu badań, sposób pobierania próbek, zakres badań, rodzaj i wielkość próbek, sposób dokumentowania, tryb postępowania wyjaśniającego w przypadku stwierdzenia obecności substancji zakazanych lub przekroczenia dopuszczalnego maksymalnego poziomu pozostałości, o których mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zapewnienia właściwej jakości zdrowotnej żywności oraz ochrony zdrowia publicznego.

3. Dopuszczalne maksymalne poziomy pozostałości, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.

Art. 44.

1. Organ Inspekcji Weterynaryjnej może:

1) wyznaczać na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania niektórych czynności, w tym:

a) ochronnych szczepień i badań rozpoznawczych,

b) nadzoru nad spędami i innymi miejscami gromadzenia zwierząt,

c) badania zwierząt wprowadzanych na rynek i wystawiania świadectw zdrowia,

d) badania zwierząt rzeźnych i ich mięsa, mięsa zwierząt łownych oraz nadzoru nad jego rozbiorem, przetwórstwem i składowaniem, wraz z

wystawieniem wymaganych świadectw zdrowia,

e) nadzoru nad warunkami pozyskiwania mleka, punktami skupu i przetwórstwem mleka,

f) nadzoru nad przetwórstwem i składowaniem ryb i jaj konsumpcyjnych,

g) kontroli i nadzoru nad gospodarstwami,

2) wyznaczać inne osoby, niebędące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, posiadające odpowiednie kwalifikacje do wykonywania niektórych czynności pomocniczych.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ Inspekcji Weterynaryjnej określi rodzaj i zakres czynności oraz prowadzi listę osób wyznaczonych do ich wykonywania.

3. Wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1, może nastąpić po zawarciu umowy określającej w szczególności sposób, zakres i miejsce wykonywania tych czynności, wysokość wynagrodzenia za ich wykonanie oraz termin płatności.

4. Wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1, nie stanowi zatrudnienia na podstawie stosunku pracy.

5. Wyznaczenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, określi, w drodze rozporządzenia:

1) kwalifikacje osób wyznaczonych do wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1,

2) warunki wynagradzania i wysokość wynagrodzenia za wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 44b - mając na względzie zapewnienie odpowiedniego poziomu i jakości wykonywanych czynności.

7. Główny Lekarz Weterynarii prowadzi listę lekarzy weterynarii upoważnionych do wystawiania świadectw zdrowia dla towarów wywożonych za granicę, z dołączonymi do niej wzorami ich podpisów.

Art. 44a.

1. Pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone do wykonywania czynności, o których mowa w art. 44 ust. 1, są obowiązane przy wykonywaniu tych czynności posiadać upoważnienie i nosić na widocznym miejscu odznakę identyfikacyjną.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzory upoważnienia i odznaki identyfikacyjnej, mając na względzie potrzebę zapewnienia identyfikacji osób uprawnionych do przeprowadzania kontroli w imieniu Inspekcji Weterynaryjnej.

Art. 44b.

1. Organ Inspekcji Weterynaryjnej w razie stwierdzenia zagrożenia epizootycznego lub epidemicznego nakazuje, w drodze decyzji, lekarzom

weterynarii wykonywanie czynności koniecznych do likwidacji zagrożenia.

Art. 45.

1. Powiatowe inspektoraty weterynarii w celu realizacji zobowiązań wynikających z umów, o których mowa w art. 44 ust. 3, mogą tworzyć środki specjalne o nazwie inspekcja zwierząt wprowadzonych na rynek oraz higieny produktów zwierzęcych.

2. Źródłem dochodów środka specjalnego wymienionego w ust. 1 są opłaty za czynności, o których mowa w art. 49 ust. 1, wykonywane przez osoby nie będące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej.

3. Z opłat gromadzonych na środkach specjalnych pokrywane są wydatki na realizację wynagrodzeń osób niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej oraz koszty wykonywania zadań określonych w art. 44 ust. 1, a w szczególności koszty obsługi wyodrębnionego rachunku bankowego, druków do prowadzenia dokumentacji, pieczęci do znakowania mięsa, odczynników do badania metodą wytrawiania, badań laboratoryjnych niezbędnych do oceny mięsa, dojazdów, badań odwoławczych i szkoleń wyznaczonych lekarzy weterynarii.

Art. 46.

Powiatowy lekarz weterynarii:

1) ustala dla każdej rzeźni niezbędną liczbę lekarzy weterynarii upoważnionych do badania zwierząt rzeźnych i mięsa, ich zastępców oraz personelu pomocniczego, zawiadamiając o tym zarząd rzeźni,

2) podaje do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, nazwiska lekarzy weterynarii upoważnionych do badania zwierząt rzeźnych i mięsa poza rzeźniami, ich siedziby oraz obszar działania.

Art. 47.

Podmioty zajmujące się działalnością, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2-4 i w art. 31 ust. 1, zarządzające obiektami, w których konieczne jest stałe wykonywanie obowiązków przez pracowników inspektoratów weterynarii lub inne osoby działające w imieniu organów Inspekcji Weterynaryjnej, są obowiązane do nieodpłatnego:

1) udostępniania odpowiednich pomieszczeń biurowych, laboratoryjnych, socjalnych i magazynowych,

2) odpowiedniego zabezpieczenia i wyposażenia stanowisk pracy.

Art. 48.

1. Stwierdzenie choroby zakaźnej zwierzęcia, wydanie oceny mięsa, oceny zdrowotnej jakości środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, niejadalnych produktów zwierzęcych, materiału biologicznego, środków żywienia zwierząt może być poprzedzone przeprowadzeniem laboratoryjnych badań rozpoznawczych. Badania te obejmują również kontrolowanie

szkodliwych dla ludzi i zwierząt czynników biologicznych, chemicznych i fizycznych, o których mowa w art. 43a.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki bezpieczeństwa epizootycznego i epidemiologicznego dla poszczególnych rodzajów laboratoriów, mając na względzie w szczególności zabezpieczenie przed możliwością rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych zwierząt i ludzi.

3. Nadzór nad jakością badań wykonywanych przez uprawnione laboratoria oraz wykonywanie badań niezbędnych do rozpatrzenia odwołania od decyzji organu Inspekcji Weterynaryjnej należy do laboratoriów, o których mowa w art. 48a ust. 1, w zakresie ich kompetencji.

4. Uprawnionymi laboratoriami są laboratoria zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw rolnictwa na podstawie przepisów o systemie zgodności i akredytacji.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb zatwierdzania laboratoriów, mając na względzie właściwą jakość wykonywanych badań.

Art. 48a.

1. Tworzy się laboratoria wzorcowe koordynujące badania innych laboratoriów, zwane dalej «laboratoriami referencyjnymi».

2. Zadaniem laboratoriów referencyjnych jest:

- 1) ujednocianie standardów i metod diagnostycznych,
- 2) sprawdzanie jakości preparatów diagnostycznych używanych do badań, o których mowa w art. 48 ust. 1,
- 3) organizacja okresowych testów porównawczych poszczególnych metod diagnostycznych, stosowanych przez laboratoria uprawnione przez ministra właściwego do spraw rolnictwa,
- 4) prowadzenie szkoleń pracowników uprawnionych laboratoriów,
- 5) prowadzenie badań laboratoryjnych mających na celu potwierdzanie wyników badań przeprowadzonych przez uprawnione laboratoria, w szczególności dotyczących chorób podlegających obowiązkowi zwalczania, jeżeli zachodzi wątpliwość co do prawidłowości tych wyników.

3. Zadania wymienione w ust. 2 pkt 1-3 są finansowane z budżetu państwa z części, którymi dysponuje minister właściwy do spraw rolnictwa.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wykaz laboratoriów referencyjnych właściwych dla poszczególnych rodzajów i kierunków badań.

Art. 49.

1. Za badania i inne czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną pobiera się opłaty weterynaryjne, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. Opłaty weterynaryjne pobiera się za:

- 1) badanie:

- a) zwierząt przeznaczonych do obrotu,
- b) środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, niejadalnych produktów zwierzęcych, środków żywienia zwierząt oraz materiału biologicznego, w trakcie produkcji i przechowywania, przeznaczonych do obrotu,
- c) zwierząt rzeźnych i ich mięsa, mięsa zwierząt łownych oraz ryb,
- 2) szczepienia ochronne zwierząt,
- 3) kontrolę:
  - a) mięsa przeznaczonego do rozbioru, przetwórstwa i składowania, jeżeli mięso to pochodzi z innego zakładu,
  - b) ryb, skorupiaków i mięczaków, wprowadzanych do zakładów przetwórstwa i składowania,
  - c) mleka w punktach skupu mleka surowego i mleka surowego wprowadzanego do przetwórstwa,
  - 4) czynności związane z:
    - a) pobieraniem prób do badań kontrolnych,
    - b) weterynaryjną kontrolą graniczną,
    - c) kontrolą statków połowowych i statków przetwórczych,
    - d) kontrolą towarów, spędów i wystaw zwierząt,
  - 5) ustalanie miejsc kwarantanny albo uboju zwierząt lub miejsc składowania innych towarów sprowadzanych z zagranicy,
  - 6) wpisy do rejestrów, wykazów i list, o których mowa w art. 5, 17 i 31,
  - 7) wystawianie zezwoleń weterynaryjnych, o których mowa w art. 11 - wraz z wystawieniem wymaganych świadectw zdrowia i innych dokumentów weterynaryjnych.

3. Przy kontroli statków do opłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 4 lit. c), dolicza się koszty przejazdu i pobytu inspektora przeprowadzającego kontrolę.

4. Opłaty za czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 3, obejmują koszty sprawowania nadzoru nad rozbiorem, przetwórstwem i składowaniem mięsa oraz przetwórstwem ryb i mleka.

5. Nie pobiera się opłat:

- 1) za badanie, szczepienie, zabiegi dezynfekcyjne oraz inne czynności związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt wymienionych w załączniku nr 1 do ustawy, z wyjątkiem ochronnego szczepienia przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu i ochronnego szczepienia psów i kotów przeciwko wściekliźnie,
- 2) za badania kontrolne oraz inne czynności z tym związane w zakresie występowania zakażeń zwierząt, wykonywane według programu określonego przez Głównego Lekarza Weterynarii,
- 3) za badania laboratoryjne w zakresie występowania pozostałości chemicznych, biologicznych, leków oraz skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, mięsie, środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego i niejadalnych produktach zwierzęcych, wykonywane według programu

określonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, z wyjątkiem przypadków, gdy w wyniku badań stwierdzono obecność niedozwolonych substancji lub przekroczenie maksymalnego dopuszczalnego poziomu pozostałości,

4) za badania i inne czynności związane ze sprawowaniem nadzoru nad:

a) przestrzeganiem warunków weterynaryjnych przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 i 3-12 oraz ust. 1a,
b) obrotem środkami farmaceutycznymi i materiałami medycznymi przeznaczonymi wyłącznie dla zwierząt

- jeżeli w wyniku badań nie stwierdzono naruszeń warunków weterynaryjnych, sanitarnych i jakościowych, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. W przypadku konieczności, w trakcie sprawowania nadzoru, pobrania próbek do badań laboratoryjnych za wykonanie tych badań pobiera się opłaty.

7. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia:

1) ustala wysokość opłat za wykonane czynności, o których mowa w ust. 2, oraz za urzędowe badania laboratoryjne,

2) może odstąpić od pobierania opłat za niektóre czynności określone w ust. 2

- mając na względzie zapewnienie utworzenia zharmonizowanego z prawem Unii Europejskiej systemu pobierania opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną.

8. Opłaty, o których mowa w ust. 2, nie obejmują kosztów badań laboratoryjnych.

9. Do należności pieniężnych z tytułu opłat, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz przepisy o umarzaniu należności państwowych.

Art. 49a.

1. Wojewódzkie Inspektoraty Weterynarii mogą gromadzić środki finansowe uzyskiwane z opłat za czynności usługowe niewynikające z ustawowych zadań i obowiązków Inspekcji, w tym za usługowe badania laboratoryjne, na wyodrębnionych rachunkach bankowych jako środki specjalne.

2. Środki specjalne uzyskane z opłat za czynności usługowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone na pokrycie kosztów wykonywanych usług oraz na usprawnienie funkcjonowania Inspekcji Weterynaryjnej.

3. Wysokość opłat za czynności usługowe, o których mowa w ust. 1, ustala Wojewódzki Lekarz Weterynarii.

Art. 50.

1. Na terenach jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw obrony narodowej oraz w stosunku do wojsk obcych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania określone w art. 35 dla organów Inspekcji Weterynaryjnej wykonują, wyznaczone w tym

celu przez ministra właściwego do spraw obrony narodowej, wojskowe organy weterynaryjne.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw obrony narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, formy współdziałania organów Inspekcji Weterynaryjnej z wojskowymi organami weterynaryjnymi, uwzględniając:

- 1) sposób przekazywania informacji o stanie bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego,
- 2) zasady współpracy w zapobieganiu chorobom zakaźnym zwierząt i ich zwalczaniu,
- 3) zasady współpracy w sprawowaniu nadzoru nad jakością zdrowotną produktów pochodzenia zwierzęcego.

Art. 50a.

1. Główny Lekarz Weterynarii, przy użyciu elektronicznych nośników informacji, utworzy sieci wymiany informacji służących:

- 1) do kontroli przemieszczania towarów z i do krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz
- 2) prowadzeniu granicznej kontroli weterynaryjnej towarów w obrocie z innymi krajami.

2. Do sieci, o których mowa w ust. 1, podłączone będą jednostki organizacyjne Inspekcji Weterynaryjnej.

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 51.

1. Kto:

1) nie stosuje się do nakazów, zakazów lub ograniczeń wydanych w celu zwalczania choroby zakaźnej, określonych w art. 22 pkt 1-4, 9, 10, 13, 14, art. 23 ust. 1 i art. 24,

2) prowadząc działalność w dziedzinach wymienionych w art. 5 ust. 1 oraz art. 31 ust. 1, nie zapewnia wymaganych warunków weterynaryjnych powodując przez to zagrożenie epizootyczne lub epidemiczne, niewłaściwą jakością zdrowotną środków żywności pochodzenia zwierzęcego albo niewłaściwą jakością materiału biologicznego,

3) sprowadza z zagranicy towary wbrew przepisom art. 10 lub 11 albo bez przeprowadzenia weterynaryjnej kontroli granicznej,

4) po sprowadzeniu z zagranicy zwierząt przeznaczonych do chowu lub hodowli uchyla się od przeprowadzenia ich kwarantanny i badań,

5) po sprowadzeniu z zagranicy towarów uchyla się od przeprowadzenia badań towarów albo wprowadza do obrotu towary bez badań lub nie stosuje

się do nakazów powiatowego lekarza weterynarii po przeprowadzeniu tych badań określonych w art. 15 ust. 1, 3 i 4
- podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Kto:

1) uniemożliwia lub utrudnia wykonywanie obowiązków przez organy Inspekcji Weterynaryjnej lub osoby działające w ich imieniu,

2) uchyla się od obowiązku ochronnego szczepienia zwierząt przeciwko wścieklicznie, określonego w art. 8,

3) nie dostarcza niezwłocznie posiadanych zwłok zwierzęcych bądź ich części do wyznaczonych miejsc ich przetwarzania lub zbierania albo spalania lub grzebania, określonych w art. 9,

4) wprowadza do obrotu zwierzęta nie znakowane i bez świadectw miejsca pochodzenia albo wymaganych świadectw zdrowia stosownie do przepisów art. 7 lub art. 27 ust. 2,

4a) wprowadza do obrotu zwierzęta nieoznakowane lub bez świadectwa zdrowia lub dokumentu identyfikacyjnego stosownie do przepisów art. 7 ust. 14,

4b) nie dopełnia obowiązku określonego w art. 7 ust. 4, 5, 11, 17, 18, 20 i 21,

4c) nie dopełnia obowiązku określonego w art. 29 ust. 3,

4d) nie dopełnia obowiązku określonego w art. 29 ust. 4,

5) nie zawiadamia w wymaganym terminie organu Inspekcji Weterynaryjnej o zamiarze rozpoczęcia działalności w dziedzinach wymienionych w art. 5 ust. 1 lub w art. 31 ust. 1 albo jej zaprzestaniu,

6) po sprowadzeniu z zagranicy zwierząt rzeźnych nie poddaje ich ubojowi w oznaczonym czasie i miejscu, określonych w art. 11 ust. 1 pkt 3 i w art. 15 ust. 2,

7) uchyla się od obowiązków nałożonych na podstawie art. 16 pkt 1,

8) nie dopełnia obowiązków określonych w art. 19,

9) nie stosuje się do nakazu wydanego na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2,

10) nie będąc do tego uprawniony w trybie przepisów art. 44 ust. 1 wykonuje czynności zastrzeżone dla organów Inspekcji Weterynaryjnej
- podlega karze grzywny.

3. W razie popełnienia wykroczeń określonych w ust. 1 pkt 2-4 i ust. 2 pkt 8, można orzec przepadek towaru, chociażby nie stanowił własności sprawcy wykroczenia.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 52.

W ustawie z dnia 13 lipca 1939 r. o nadzorze nad niektórymi środkami żywienia zwierząt (Dz. U. Nr 63, poz. 419 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) w art. 7 w ust. 1 wyrazy "rejonowych organów rządowej administracji ogólnej" zastępuje się wyrazami "rejonowych lekarzy weterynarii".

Art. 53.

W ustawie z dnia 13 listopada 1963 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. U. Nr 50, poz. 279, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1974 r. Nr 47, poz. 280, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 54.

W ustawie z dnia 25 listopada 1970 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 29, poz. 245, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1985 r. Nr 12, poz. 49, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1992 r. Nr 33, poz. 144 i Nr 91, poz. 456 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 55.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29 i Nr 60, poz. 310 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 349) art. 118 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 56. W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 12, poz. 49, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1991 r. Nr 7, poz. 25, z 1992 r. Nr 33, poz. 144, z 1995 r. Nr 130, poz. 629 i z 1996 r. Nr 106, poz. 496) w art. 17 wyrazy "organy służby weterynaryjnej nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej" zastępuje się wyrazami "organy Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej".

Art. 57.

W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700, Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9,

poz. 44, Nr 23, poz. 117, Nr 43, poz. 272 i Nr 54, poz. 348) w art. 3 w ust. 1 po wyrazie "sanitarnych," dodaje się wyraz "weterynaryjnych,".

Art. 58.

W ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 1991 r. Nr 8, poz. 27 i z 1995 r. Nr 120, poz. 576) art. 68 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 59.

W ustawie z dnia 10 października 1991 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i nadzorze farmaceutycznym (Dz. U. Nr 105, poz. 452, z 1993 r. Nr 16, poz. 68 i Nr 47, poz. 211, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 152 i Nr 43, poz. 272) w art. 58 ust. 2 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 60.

W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. Nr 147, poz. 713 i z 1997 r. Nr 14, poz. 72) art. 14 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 61.

W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 62.

Postępowanie w sprawach uregulowanych ustawą, wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i do tego dnia nie zakończone ostateczną decyzją, będzie toczyć się według przepisów niniejszej ustawy.

Art. 63.

skreślony

Art. 64.

Z dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) mienie Skarbu Państwa będące w zarządzie wojewódzkich zakładów weterynarii - przechodzi w zarząd wojewódzkich inspektoratów weterynarii,⁽²⁾
- 2) pracownicy wojewódzkich zakładów weterynarii - stają się pracownikami Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej.

Art. 65.

1. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. Nr 77, poz. 673 i Nr 114,

poz. 975, z 1928 r. Nr 26, poz. 229, z 1932 r. Nr 26, poz. 229, Nr 60, poz. 573 i Nr 67, poz. 622, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 27, poz. 245, z 1948 r. Nr 49, poz. 373, z 1951 r. Nr 1, poz. 4 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198),

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. z 1933 r. Nr 60, poz. 454, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 18, poz. 132, z 1969 r. Nr 13, poz. 95, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198),

3) ustawa z dnia 17 kwietnia 1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach (Dz. U. Nr 29, poz. 237).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres roku od dnia jej wejścia w życie, zachowują moc obowiązującą dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są sprzeczne z ustawą.

Art. 66.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIK NR 1

WYKAZ CHOROÓB ZAKAŻNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZGŁASZANIA I ZWALCZANIA:

- 1) pryszczycza (Foot and mouth disease),
- 2) pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej (Vesicular stomatitis),
- 3) choroba pęcherzykowa świń (Swine vesicular disease),
- 4) księgოსusz (Rinderpest),
- 5) pomór małych przeżuwaczy (Peste des petits ruminants),
- 6) zaraza płucna bydła (Contagious bovine pleuropneumonia),
- 7) guzowata choroba skóry bydła (Lumpy skin disease),
- 8) gorączka doliny Rift (Rift valley fever),
- 9) choroba niebieskiego języka (Bluetongue),
- 10) ospa owiec i kóz (Sheep and goat pox),
- 11) afrykański pomór koni (African horse sickness),
- 12) afrykański pomór świń (African swine fever),
- 13) klasyczny pomór świń (Classical swine fever, Hog cholera),
- 14) influenza ptaków o wysokiej zjadliwości d. pomór drobiu (Highly pathogenic avian influenza d. Fowl plague),
- 15) rzekomy pomór drobiu (Newcastle disease),
- 16) enterowirusowe zapalenie mózgu i rdzenia u świń d. choroba cieszyńska i taflańska (Enterovirus encephalomyelitis),
- 17) zakaźna martwica układu krwiotwórczego ryb łososiowatych (Infectious haematopoietic necrosis, IHN),
- 18) wścieklizna (Rabies),

- 19) węglik (Anthrax),
- 20) gruźlica bydła (Bovine tuberculosis),
- 21) brucelozą bydła (B. Abortus), kóz i owiec (B. Melitensis), świń (B. suis, B. Abortus), owiec (B. ovis),
- 22) enzootyczna białaczka bydła (Enzootic bovine leucosis),
- 23) gąbczasta encefalopatia bydła (Bovine spongiform encephalopathy),
- 24) zgnilec amerykański pszczoł (American foulbrood).

ZAŁĄCZNIK NR 2

WYKAZ CHOROÓB ZAKAŻNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI REJESTRACJI:

- 1) paratuberkuloza (Paratuberculosis),
- 2) listerioza (Listeriosis),
- 3) toksoplazmoza (Toxoplasmosis),
- 4) tularemia (Tularaemia),
- 5) wirusowe zapalenie mózgu i rdzenia koni (Equine encephalomyelitis),
- 6) nosacizna (Glanders),
- 7) niedokrwistość zakaźna koni (Equine infectious anaemia),
- 8) zakaźne zapalenie macicy u klaczy (Contagious equine metritis),
- 9) wirusowe zapalenie tętnic koni (Equine viral arteritis),
- 10) zaraza stadnicza (Dourine),
- 11) zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otręt bydła (Infectious bovine rhinotracheitis/infectious pustular vulvovaginitis),
- 12) choroba mętwikowa bydła (Bovine genital campylobacteriosis),
- 13) zaraza rzęstkowa bydła (Trichomonosis),
- 14) gorączka Q (Q fever),
- 15) salmonellozy bydła i świń (Salmonellosis of cattles and pigs),
- 16) wirusowe zapalenie żołądka i jelit u świń (Transmissible gastroenteritis),
- 17) choroba Aujeszky u świń (Aujeszky's disease),
- 18) włośnica (Trichinellosis),
- 19) zakaźna bezmleczność owiec (Contagious agalactia),
- 20) choroba Maedi Visna (Maedi-visna disease),
- 21) trzęsawka owiec (Scrapie),
- 22) gruczolakowatość płuc u owiec (Ovine pulmonary adenomatosis),
- 23) zakaźne zapalenia stawów i mózgu kóz (Caprine arthritis/encephalitis),
- 24) zapalenie gruczołów chłonnych (Lymphadenitis),
- 25) salmonelloza drobiu (S. Gallinarum, S. Pullorum, S. Enteritidis, S. Typhimurium, S. Arizona) / Avian salmonellosis (S. Gallinarum, S. Pullorum, S. Enteritidis, S. Typhimurium, S. Arizona)/,

- 26) chlamydioza ptaków (Avian chlamydiosis),
- 27) zakaźne zapalenie torby Fabrycjusza (choroba Gumboro) /Infectious bursal disease (Gumboro disease)/,
- 28) choroba Mareka (Marek's disease),
- 29) choroba Derzsy'ego (Derzsy's disease),
- 30) mykoplazmozy drobiu (Mycoplasma gallisepticum, M. synoviae, M. meleagridis) / Avian mycoplasmosis (M. gallisepticum, M. synoviae, M. meleagridis)/,
- 31) wirusowe zapalenie jelit u nerek (Mink virus enteritis),
- 32) choroba Aleucka (Aleution disease),
- 33) myksomatoza (Myxomatosis),
- 34) wirusowa krwotoczna choroba królików (Viral hemorrhagic disease of rabbits),
- 35) wiosenna wiremia karpia (Spring viraemia of carp),
- 36) wirusowa posocznica krwotoczna ryb łososiowatych (Viral haemorrhagic septicaemia),
- 37) bakteryjna choroba nerek ryb łososiowatych (Renibacteriosis),
- 38) zgnilec europejski (European foulbrood),
- 39) waroza (Varroosis),
- 40) choroba roztoczowa (Acariosis of bees),
- 41) nosówka psów (Dog distemper).

---

* Niniejszy jednolity tekst zawiera oznaczenia ministrów właściwych do określonych spraw zgodnie z wymogami wynikającymi z klasyfikacji działów administracji rządowej stosownie do art. 94 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U.97.141.943).

¹⁾ Zgodnie z art. 95 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U.97.141.943), ilekroć przepisy nakładają na naczelny lub centralny organ administracji rządowej obowiązek ogłoszenia aktu prawnego w wydawnictwie promulgacyjnym innym niż Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, akt taki podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

²⁾ Zgodnie z art. 199 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.97.115.741), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., zarząd nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, sprawowany w dniu wejścia w życie tej ustawy przez jednostki organizacyjne, przekształcony został z tym dniem w trwały zarząd tych nieruchomości.